

ՐԱՏԵԻԽԱ

RAHNUMA

Tel. Washington Heights 7-7128

A BI WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$3.00

Published by H. K. Krikorian, 165 Audubon Avenue, New York, N. Y.

Entered as second-class matter Aug. 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Mar. 3, 1879.

VOL. XII, No. 21, November 6, 1931

Ճիւղ 13, Նո. 21, Նոյեմբեր 6, 1931

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԳԻԹԱՊ Ը ՄՈՒԳԱՏՏԵՍՏԷ ԻԼԶԱՄԼԱՐ

Գիթապ ը Մուգաստէս Ալլահըն իշամալարըն մէճմուր օլտուղու հալտա պու տէֆա անտէքի մէրքէզի իշամը Եանի Յիսուս Գրիստոստա օլան իշամը միւթալէս էտէճէյիլ :

Յիսուսըն էօմրիւնտէ րասթ կէլտիյիմիլ պնն իլք թապրիրի 12 սիննինտէ Հէյքէլտէ պուլունտուղու միւնասէպէթլէ սէօյլէտիյի սէօզ տիր : Վալիտէսի քէնտինէ, «է՛յ օղուլ, պիղէ նիչիւն պէօյլէ էթտին. իշթէ փէտէրին վէ պէն էլէմ չէքէրէք սէնի արայօր իտիք», տէտիյինտէ անըն ճէվապը շու օլտու. — «Պէնի նիչիլէն արայօր իտիյիլ. Փէտէրիմին պէյթիմտ (Եալօտ իշիմտ) պուլունմաղլըլըմ վաճիլ իտիյինի պիլմէ՞զ մի իտիյիլ» :

Պու ճէվապտա Յիսուսըն հալթընտաքի իշամըն էասը իճմալ էտիլմիշ տիր. — Եանի, Ալլահ Փէտէրիմ տիր, պէն անըն օղու իմ. Փէտէրիմ էլան իշիւմէֆտ տիր, պէնիմ իշիմ անըն իշիմտ պուլունմաղ տըր : Պու Փիքըլէր իսէ էվլէլճէ խանէտէ հազընտա գօնուլմուշ օլտըլարը պիր մէսէյէ իտի, զիրա «Պէօյլէ Եալիմաղ վաճիլ իտիյինի պիլմէ՞զ մի իտիյիլ» տէյօր :

Յիսուսըն պու թաղըրիրի պիր իշամ իտի, վէ պու իշամ քէնտինին պիւթիւն հալթընը թարիֆ էթմէրլէ պէրապէր անըն պէչէրիյէթ թարիիյինտէ Եալիմաղը վէ Եալիմաղը շէյլէրի իճմալ էտէր : Պու թաղըրիրիյէ Յիսուս տէմիշ օլտայօր իտի. —

1. Ալլահ Փէտէրիմ տիր վէ պէն անըն օղու իմ. — Եանի, իսէ ումուլմի պիր մանատա տէյիլ, իտուլիսի պիր մանատա սահիւս իտի : Պէն մէվ-

ճուտիյէթիմի անտէն վէ անըն բուհունուն «Կէօլիէսինտէ» ալմըլըմ, վէ էլան անըն հուղուրը պէնտէ տիր : Օ պէնի սէվէր, պէն տէ Անը սէվէր իմ, վէ հէր ան Անըն հուղուրունտա Եալայօր ըմ : Յիսուս պիւթիւն միւտտէթ ի էօմրիւնտէ «Փէտէր» իլէ պու սըզը վէ հալթի ալազատա իտի, վէ խաչ իւզէրինտէ սօն թաղըրի «Փէտէր»ինէ իտի, «է՛յ Փէտէր, բուհունմու սէնին էլլէրինէ թէսլիմ էտէր իմ» :

2. Յիսուս հիսս էտէր իտի քի, պու տիւն. Եատա Փէտէրի էլան իշիլայօր վէ Անըն տահա իճրա էտէճէք պէօյիլք իշի վաք տըր : Օ ուղազտան տուրուպ առէմլէրին էօմրիւնէ սէյր էտէն պիրի տէյիլ տիր : Օ առէմլէրի գալըրըր, վէ անլէրի քէնտինէ էվլատ էթմէք իշիւն արալարընտա իշիլայօր : Անլէրտէն հէր պիրինի սէվէր վէ հէր պիրինի քէնտինէ հազիլի էվլատ էթմէք իսթէր : 2այ օլանը արալ, իսսթալա չիֆա վէրի : Անլէր իշիւն քէտէր չէքէր : Վէ անլէրտէն պիրինի քէնտինէ ճէլպ էտինճէ անտէն տօլայր սէվինիր : Պունը Փէրտլէր իշիւն էտէր, Եինէ տէ պիր Մէլէքիւթիւ վար տըր : Օլ մէլէքիւթէ ճիւմլէյի թօփլամաղ իսթէյօր :

3. Պէնիմ իշիմ Փէտէրիմիմ պու իշիմտ անըն իլէ պէրապէր իշիւմէֆ տիր տէյու պիլիլայօր իտի Յիսուս : «Փէտէրիմ չիմտիյէտէք իշիլայօր պէն տալի իշիլէր իմ» : «Պէնիմ թամալըմ պէնի իրսալ էտէնին իրատէթիլին իճրա էթմէք տիր» : «Փէտէրիմ գալ օլանը արալայօր, պէն տալի գալ օլանը արալըպ իշիլաս էթմէյէ կէլտիմ» : Փէտէրիմ միւսրիֆ էվլատը իշիւն քէտէր չէքէր, պէն տալի գօյունլարըն ուղուրունա ճանըմը Փէտա էտէր իմ : Պէօյլէճէ Փէտէրիմին իշի պէնիմ իշիմ տիր վէ պէնիմ իշիմ Փէտէրիմին իշի տիր :

Իշթէ Յիսուսըն ինճամը պու խոր: Անտէ իշէյն Ալլահ խոր վէ քէնտիսի Ալլահըն իզհար կտիյոր խոր: Քէնտիսի Ալլահըն օղլու խոր վէ Ալլահ իլէ պէրապէր տիկէրլէրի Ալլահա էվլատ էթմէք իշի իլէ մէշղու խոր: Մէլէքիւթուլլա-հը իլան կտիյոր վէ հէր քէսի օլ մէլէքիւթուլլա-լահա տալէթ կտիյոր խոր: Վէ Ինճիլլէր պու ինճամըն Յիսուսըն էօմրիւնտէ նասրլ թաթպըղ կտիլմիշ օլաբըղընր պիպէ թարիֆ կտիյորլար: Անըն վապարը, միւճիպէլէրի, թէմսիլլէրի, Գիթսէմանի, Գոդգոթա, խաչ, գըյամը վէ ու-րուճու պու ինճամըն ինքիլաֆընր պիպէ կէօ-թէրիլէր: Օլ ինճիլլէրի օգուճապէլ պու ինճա-մըն հիւնիւնէ վէ վիւսաթընա վազըֆ օլուր Ըյ:

Պու ինճամ պիպէ նի՞չիւն միւնքէշիֆ օլ-մու վէ ինճիլլէր անը պիպէ նի՞չիւն իլան էյլէ-միշ տիր:

Տիպզաթ էտէլիմ քի միւնքէշիֆ օլան իլ-համ՝ պիր քիթապ տէյիլ իլա Յիսուսա Ալ-լահ տըր: Վէ Քիթապլար անը խապէր վիւքէն վէ անր պիպէ թարիֆ էտէն վասթալար տըր: Պիղ ինճամը քիթապտա տէյիլ, իլա քիթապըն թարիֆ էթտիլի զաթտա, Էանի Յիսուսա կէօ-րէճէլիղ: Վէ Յիսուսը կէօրմէքտէ մապէտ սալթ անա հայրան օլմաղ տէյիլ, իլա անտէքի ինճամ պիպէ տէ մալիք օլմամըղ տըր: Պիպիմ տէ Ալլահը ֆէտէր պիլմէմիղ, քէնտիլիղ անըն էվլատը տէյու հիսս էթմէմիղ, վէ օլ էվլատ-լլատա տտէմէրի պիրատէր թանըմամըղ տըր: Վէ Անըն իշիլի պիպիմ հայաթ իշիմիղ Էափ-մամըղ վէ օլ իշի, Էանի Ալլահըն մէլէքիւթու-նիւ իլէրի կէօթիւրմէմիղ տիր:

Պիր քիմսէ քէնտիսիլի էվլատ ուլլահ տէ-յու կէօրմէյոր խո, Յիսուսըն Էօլուճտա վէ ա-նըն տէլալէթիլլէ էվլատ ուլլահ օլմաղ սէլահի-յէթիլի մալիք օլաճաղ: Էվլատ ուլլահ օլաբըղ-նա կմիլ օլաբըղտան սօնրա, ֆէտէրիլ իշիլի քէնտի իշի Էափար, վէ պու Էէնի սէլահիլէթլէ հայաթը Էէնի պիր մանա քէսպ էտէր վէ իշէ-րիլտէ Էէնի պիր չէվզ հիսս էտէր:

Շու հալտա ինճամըն մէքքէլի Էազըլանտա տէյիլ, Քրիստոստա տըր վէ Քրիստոս ինճամը սալթ պիր էօրնէկ Էա գալտէ տէյիլ, իլա պիր հայաթ մէպտէսի տիր քի հէր պիր Փէրտիլ պա-թէճրիպէ անա մալիք օլմասը թալէպ էտիլի: Ինճամ պիպէ պիր էմը ի վազը օլաճաղ տըր: Իշթէ Քիթապ Ը Մուգատտէս ինճամընըն գուլ-վէթ վէ գըլմէթի պուրատա տըր:

Պու խոսուստա Յովհաննէս առաքեալըն

չէհատէթիլի պազընըղ.—

«Քէլամ թէն օլուպ՝ ինայէթ վէ հագիգաթ-լա մէմու օլաբաղ արամըղտա սաքիլ օլտու: Պիղ տախի անըն ճէլալիլի ֆէտէրիլ խոն ի վա-հիտիլի ճէլալը տէյու կէօրտիւք:»

«Օլ կէօրտիլլիմիլի վէ իշիթալիլի պիպէ իլան էտէր իղ, թա քի սիլիլի տախի պի-լիմ իլէ միւշարէքթիլիղ օլտու, վէ պիլիմ միւշարէքթիլիղ տախի ֆէտէր իլէ վէ օլու Յիսուս Քրիստոս իլէ տիր:»

Իմտի ինճիլլէրի օգուրքէն, հարֆա պաղ-մալաճալըղ, իլա օրատա րէսմ օլուճտան Քր-րիստոսա պազարուք, անըն ինճամընա, անըն րուհուճա, անըն հայաթընա պիլիմ տախի մա-լիք օլմամըղա սալ էտէճէլիղ: Օլ գէման Քրիս-տոս պիլիմ իշիլի խարիճի պիր չէյ տէյիլ, իլ-լա տէրուճի պիր գուլվէթ օլուր: Վէ «Ալլա-հըն քէլամը», քիաղըտ իւզէրիլի Էազըլան հարֆար օլմալըղ իլա՝ «տէհրէրտէն վէ տա-րտան պէրու մալիֆ թութուլուտա չիմտի անըն մուգատտէսլէրիլ իզհար օլուճտան Էրըր», Էանի տէրուճիլիլիղտէ ճէլալ իւմիտի օլան Քրիստոս օլուր:» (Կող. 1. 26, 27:)

Պէօյլէճէ ինճիլլէրի միւթալէս էտէր իղ վէ Յիսուս ինճամընա վազըֆ օլուրըղ, վէ օլ իլ-համա վէ օլ հայաթա մալիք օլաբաղ Յիսուսըն չալիլուլէրի օլուր Ըղ:

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՏԻԿԻՐ ՊԻՐ ԳԸՐՄԸԸ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉ

Բահիւմանըն 17ինճի նօմէրօսընտա պիր Քիթապ Ը Մուգատտէս նալիլիլի վար խոր: Օլ քիթապ Կեալուր Տաղընտա Հասան Պէյիլ քի-լիսէսիլի միւլէրիլտէքի գըրմըղ Աստուա-ճաշուճ խոր: Վէ օրատա նալ էտիլէն, խայա-լի պիր հիքեայէ օլմալըպ՝ հալիքի պիր վա-գըս խոր: Օլ քիթապտան մէլքիւր քիլիսէնիլ չօպանընըն իրատ էթտիլի սօն վազըն էտա Ը քէլամը Վահի 19. 13ին շու սէօլլէրի խոր, «Գանա պօյանմըղ պիր էսվապ կիլմիշ խոր»: Վէ պու վաղտան իւշ կիւն սօնրա մէլքիւր քէօյ տէն 300 վէ օլ քիլիսէնիլ ճէմաթընտան 60 քիլի «Գանա պօյանմըղ էլպիսէլէրի» լապիլ օ-լաբաղ Խէլաքեարըն հուղուրուճա չըգտըլար: Իշթէ պու քէօյ էհալիսիլտէն տալլարա Փիլար էթմիշ օլուպ տա՝ Պաղչէ գաղասընա սիւրիւ-միւշ օլան գարը, գըղ վէ չօճուլարա մէլքիւր

քիթապ կէթիւրիւմիւ խտի: Օլ գարանլըգ քիւր-
սէտէ մօմ ըլըղընտա իւր օգուտուղուժուղ մա-
հայ Եսայի 43իւնճիւ պապ խտի, վէ օլ Քիթապ-
տաքի վատարա կիւվէնէրէք սապահատէք սաղ
գալտըգ: Թիւրքէր սապահալալըն՝ «Պու պինա-
տա օլանլար էվլիյա մը խտիւր, նէ՛ խտիւր
պիւմէյիւ, հէր նէ գատար չապալատըգ իսէ պու
պինայը թութուչուրամատըգ» տէմիւլէր:

Օրատա կէչիւրտիյիմիւ պէշ հաֆթա մահ-
պուսլըգ, աճլըգ վէ սուսուղլըգ իչինտէ պու
գատըն պու քիթապըն վաիդի օլտու վէ օնըն
վաղարը իւէ կէչինտիւ:

Էվվէթ կէրէք պու քիթապ, կէրէք Բահ-
նիւմանըն 15իւնճի նօմէրօսընտա զիքը կտիւրէն
քիթապ գըրմըղը խտիւր: Զիրա Ալլահըն գու-
ղուսընըն գանը իւէ միւհիւրլէնմիւ խտիւր: Ան-
լէրին իքի սէօյլէրինտէ վէ իւթ էչիյինտէ
գան վար խտի: Էտէն պաղչէսինտէն թա սէմա-
յա գատար ուղանան ճատտէտէ գան տամլա-
լարը վար տըր: Իսրայիլ օլուլլարընըն միւճ-
րիմլէրի մէլճա շէհրինէ գաշար իքէն՝ Եօլտա
էէր, էէր՝ «մէլճա» տէյու Եաղըլը տիքիլի թաշ-
լար օլտուղու կիպի, պու ճատտէնին տէ մահալ
պէ մահալ տիքիլի վէ մէօհքէմ թաշարը վար
տըր: Ուրճ. 12. 13տէ՝ «Գանը կէօրտիւլիւմ-
տէ իւզէրինիպտէն կէչէճէյիմ» տէյօր: Մարկոս
14. 24տէ՝ պիղգաթ Քէնտիսի «Պու պինիմ գա-
նըմ, Լանի չօգ քիմսէլէր իչիւն տէօքիւլէն Ահա
ը ձէտիտին գանը տըր» տէր: «Գան տէօքիւլ-
մէյինճէ մաղֆիւրէթ օլամաղ», Իպր. 9. 22:

Պիւր տէֆա պու թէմէլ թաշարընտան պի-
րիսի պիւր փութիւրէսիւն կէօլլէրինէ իլիշմէք-
լէ նէլէ՛ր վազը օլտու պազընըգ:— Աֆրիգանըն
փութիւրէսիւնլէրինտէն պիւրիսի՝ Եօլտա կիտէր
իքէն իւզէրի Եաղըլը պիւր փարչա քեաղըտ կէօ-
պիւնէ իլիշիւր վէ էյիլիւ՝ քեաղըտը ալըր, էվի-
նէ կէօթիւրիւր, պիւթիւն քէօյ էհալիսինի պի-
րիւթիւրէրէք, պու քեաղըտը թէֆթիւ էթտի-
րիւր: Պու քեաղըտ քէնտիւլէրին լիսանընտա Եա-
ղըլըլ օլտուղուստան, իչլէրինտէն պիւրիսի
պու Եաղըլը օգույապիլտի: Իպարէ չու խտի,
«Անըն գանը պիղի հէր կիւնահտան փաթլար»:
Ինտան վէ հայլիւն գանը տէօքմէքտէն օսան-
մըլ օլան պու էհալի մէրաղ իլէ՝ «Աճէպա պու
գան նէ՛ գանը, վէ քիմի՞ն գանը օլմալը» տէյու
տիւշիւնմէյէ պաշարլար: Իչլէրինտէն պիւրի,
«Վազթըլլէ պուրայա պաղը պէյաղ առտէմլէր
կէլիւլէր խտի, օնլար պէլքի պուսու պիւրի-
լէր» տէյէրէք, իքի իւշ Եիկիթլէրլէ ուղուն
Եօլճուղուգ էտէրէք, քէնտիւլէրտէն խալի ու-

ղաղտա օլան միսիօնէրլէրի պուրուրլար վէ քեա
ղըտը կէօսթէրիւրլէր: «Պու գանը պիւրիմիսի-
նիւ, նէ՛ վէ քիմի՞ն գանը տըր, պիղէ խապէր
վէրիւր խէնիւղ գապուլ էտէճէյիւ» տէրլէր: Մի-
սիօնէրլէր՝ «Էվվէթ օլ գանը վէ անըն սահիպի-
նի պիւրիւրիւղ, պիղ դաթէն օլ Զաթըն միւպէշի-
րիւլիւ» տէրլէր: Աֆրիգալըլար՝ «Էօյլէ իսէ կէ-
լին պիղիմ մէմլէքէթէ կիտէլիմ, ճիւմլէմիւ
սիղին սէօյլէտիքլէրինիւղէ մուսթազըրըգ տէյէ-
րէք, պէյաղ առտէմլէրի մէմլէքէթէ կէթիւրի-
լէր: Անլէր տաիսի պու քէլամտան պաշարաղ
Բապա Յիսուսը վէ անըն գանընը պու փուլի-
փէրէսթլէրէ վաղ էտէրլէր: Վահշիլէր քէլամը
գապուլ էտիւ, ճիւմլէսի տէ վաֆթիւղ օլուսուր,
վէ պէօյլէճէ պու գըրմըղը քիթապըն գանը պիւր
փարչասը պիւր տիյարըն Քրիւստոս Ելիմէսինէ
սէպէպ օլուր: Իշթէ գըրմըղը գանըն գուպլէ-
թի վէ գըրմըղը քիթապըն գըլմէթի:

Անըն գանըն ճատտէսինտէն իմանլէ կէչէն
հէր գըրմըղ կիպի գըրմըղը կիւնահքեար, գար
կիպի պէյաղ օլարաղ չըգար: Լաքին էսէֆուշ
կէօրիւլօրուղ քի, պու կիւն նիշլէր պու գըր-
մըղը քիթապա էհէմմիլէթ վէլմէյօրլար:

Պիւթիւն տաղ վէ վատիլէրիմիւ Էրմէնի
գանը իլէ պօյանտը, լաքին պուստան պիղէ հիւ
պիւր հիսսէ չըգմատը: Ամմա Գոզգոթա թէսիէ-
սինտէ տէօքիւլէն գան թէպիւրիւրիւղ, սալահը-
մըղ վէ սուլհուժուղ օլմուշ տըր: Անըն իչիւն
հայաթ քիթապը գըրմըղը տըր, վէ գըրմըղը գա
լաճաղ տըր: Սօն մուհաքէմէմիւղ պու գըրմըղը
քիթապ վէ գանտան քէսիլէճէք տիւր: Օլ սէպէպ-
տէն տահա էյի տէյիլ մի քի,

«Քէրիմ Գուգու սանա կէլտիմ,
Փազ գաննտա Եայգա պէնի,
Պէն Բէնտիմի լէֆէլէտիմ,
Գարտան պէյաղ էյլէ պէնի:»

տէյէրէք, օլ գանըն էլէ թէսիւմ օլալըմ:

Մ. Գ.

ԿէնճիւրիՄիՉ Վէ ԴԱՆԻԷԼ

Պապէլ էսարէթինէ սիւրիւլմիւլ օլան Եէ-
հուտիլէր արասընտա կէնճ Դանիէլ վէ բէֆիւղ-
լէրի տէ վար խտի: Պու կէնճլէր օրատա էօյլէ
պիւր էհալի իչինէ տիւշտիւլէր քի, անլէրին տի-
նի, թալիմ ու թէրպիլէսի, առաթ ու առապ-
լարը վէ պիւթիւն մէտէնիլէթլէրի քէնտիւլէրին-
քինտէն քիւլիլէն Փարզըլ խտի: Վէ պու կէնճ-
լէր օլ մէմլէքէթին հիւքմտարընըն սարայընա

կէօթիւրիւտիւքէրինտէն, օրատա աիւլագճա տահա պօզուզ օլան պիր մուհիթ իշինէ տիւշ- աիւլէր: Վէ քէնտիւլէրտէ կէօրիւլէն զէքեա վէ իղթիտար սէպէպիւնտէն փէք մուհիմ մէվգի- լէրէ տէ գօնուլտուլար: Վէ օլ միւնասէպէթլէ օլ մէմլէքէթին էն եիւքսէք թալիմ ու թէրպիլէ միւնասէպէթլէրինտէ թահսիլ էթմէլէրի իշին քէնտիւլէրէ ֆուրսաթ տա վէրիւտի:

Հաքին պու իմթիյազլարը վէ պու մէվգի- լէրի եիւպիւնտէն աղըր թէճըրպէլէրէ տա մա- բուղ պուլունտուլար: Էվվէլա հէյիլ իշմէք խուսուսուստա Եէհուտիլէրէ ճաիլ օլմայան շէյլէրի հէյիլ իշմէք մէճպուրիյէթի էօնիւնտէ խուլէր: Խուսուսա պաշա իւհլարա սէճտէ էթմէյէ ճէպը էաիլալէր:

Տիկէր րէֆիլէրի իլէ պէրապէր Դանիէլ տախի հէփ պու թէճըրպէլէրէ զալիլ կէլիլ, նիհայէթ պիւթիւն էօմրիւնտէ կէլիլ կիտէն ճիւմլէ յէլիլէրին նազարընտա լութֆա մադ- հար օլտու, օլ պուլունտուլու մէմլէքէթի հիւնն ի խըմէթ էյլէտի վէ նիհայէթ միւլէթի- նին էսարէթսէն գուրթուլմասընա վասըթա օլ- տու:

Աճէպա Դանիէլին մատտի վէ մանալի օլ պէօյիւք մուլաֆֆազիյէթինին սըրըր նէ իտի: Սըրըր անըն սէպալէթինտէ էթտիլ ինթիսա- պընտա տըր: Կէնճ Դանիէլ մէլիլին նէֆիա թա- սմըլէ վէ իշաիլի շէրապ իլէ քէնտիւնի նափաք էթմէմէյի թասմիմ էթտի, վէ պուլար իլէ քէնտիւնի նափաք էթմէմէք իշին խատըմլար րէիսիւնտէն րուխսաթ թալէպ էթտի տէյու օ- գույօրուլ:

Դանիէլ Ալլահն էն քիւշիւք պիր էմրի պօ- գուլմասըն տէյու քէնտի էօմրիւնիւ վէ միւս- թագպէլինի մուխաթարայա գօտու: Դանիէլ Ալլահն սէպալէթինտէն սէվմէյէ պաշլամըլ ի- տի: Ալլահն մէլէքիւթիւնիւ վէ անըն սալահը- նը արատը: Ալլահ տախի անա ճիւմլէ պուլի շէյլէրի հանի հիքմէթ, սէրվէթ, իղվէթ վէ փէք եիւքսէք րիւթպէլէր իհսան էյլէտի: Հագիլա- թէն Դանիէլ քէնտի ասընըն հէմ րուհանի, հէմ ճիւմանի էն պէօյիւք ատէմի օլտու:

Պու հագընլարտա էրմէնի մաթպուլաթըն- տա պիր թագըմ էրմէնի օլլան վէ գըղլարըն փէք փարապ պիր սուրէթտէ մէքթիլ ի ալի վէ գօլէճլէր պիթիւրտիլէրին օգուտուլ, անլէրին սալի ճիւմլէսի րիւթպէլէր, մէտալլար, սգա- լըրէիլէր, վէ սաիւր միւքեաֆաթլար իլէ թալ- թիֆ օլունմուլ տըրլար: Անլէր իշին զիյատէ- սիլէ մահղուլ վէ մէսըր օլմուշուլ: Էյ միւ-

լէթին միւսթագպէլ իմիտի օլան կէնճ օլլան վէ գըղլարըմլուլ, իշ ալէմինէ աթըմլուլ իւղրէ կիւլէլ հագըրլանմըլ օլտուլընլուլ կէօրէնէք միւսթագպէլ իշին իմիտլէրիմիլ արթմապտա տըր: Իշթէ հէր պիրինիլին էօնիւնտէ 50, 60 սէ- նէ կիւլի ուղուն պիր վազըթ, հէմ տախի փէք վասի պիր մէյտան վար տըր: Եէթիւշէճէյիլիլ մէնգիլ եիւքսէք, վէ իմքեանիյէթ իսէ զայէթ վասի տիր: Պիլիմ վազըթմըլ իլէ սիլին վադ- թընըլըն ֆարըլ հարըմ տալը կիւլի պիր շէյ իսէ տէ թէրապի ֆարըլ եէրտէ սիւրիւնմէք իլէ ուշմապ ֆարըլ կիւլի տիր: Տահա 15-18 սէնէ էվվէլ Ատանատան Այնթապա (150 միլ) չօլ կիւճլիւքէր իլէ պիր հաֆթա իշինտէ կիտէ պիլիյօր իտիք, շիմի օլ գատար վազըթտա տիւնհանին էթրաֆընը տօլաշըյօրլար: Վազթը- նըլ պէօյլէ միւսաիտ, իղպալընըլ պէօյլէ հա- վէր, վէ նասիպիւնիլ պէօյլէ լաթիֆ եէրլէրէ տիւլմիւլ տիր: Փազաթ չու գատարը մալիւմի- նիլ օլտու քի՝ թալիմ ու թէրպիլէնին սիլէ պախէ էլլէտիլի անճաք պիր գանատ տըր, վէ թէք գանատ իլէ ուշմապ տա միւլմիւլ տէյիլ տիր: Պու միւնասիպէթլէ Դանիէլ վէյլամպէր- տէն էօրնէկ ալընըլ: Վազաա անըն կիւլի իմ- թիհանտան փարլապ կէշմիլ սինիլ, լաքին Դա- նիէլ պիր տէ րուհանի գանատա մալիք իտի: «Ալիմլէր, տիւտար օլամաղլար, չիւնքի Ալլա- հա իման վէ իմ պիրիլքտէ կիտէմէք» թէսուլ- վուրուքիւլիյէն պաթըլ պիր թէսալվուր տըր: Պագ 25 ասըլ էվվէլին գուլմէթինտէ հաշայան Դանիէլ, քէնտի ասընըն էն պէօյիւք ալիմի՝ հէմ տախի էն պէօյիւք տինտուր ատէմի իտի:

Չիւնքի հէր իքիսիւնին մէնպալը վէ մէնշար Ալլահ տըր: Ալիմ ի մութլաք օլան Ալլահն մէ- լէքիւթիւնէ ալիտ օլան պիր քիմսէ Ալլահա օ- լան իմանը հիքմէթտէն ալըրամալ, չիւնքի «Հիքմէթին իպթիտաը Բապալ գօրգուսը տըր, վէ գուտուսը պիւմէք ֆէհմ տիր:»

Էյ ճիւմլէ էօմր իշին պիր իշ վէ հախօտ իշ իշին եիւքսէք պիր մէքթէպ պաշլամաք էմէլ վէ արգուսընտա օլան կէնճ էֆէնտի վէ խանըմլար, պիւթիւն էօմր իշին պէօյլէ պիր իշ թային էթտիլիլ վազըթ հաշայաճաղընըլ հայաթըն հիսսիսի տախի թային էթմէնիլ էլլէմ տիր: Իսթէրսէնիլ Յիսուսըն էմրինէ վէ Դանիէլին էօմրիւնէ իմթիսալէն պիր ինթիսապ հաիմաղա րաղի օլունուլ, հանի գալպիհիգտէ օլան փիւր- սիւլէրտէն էն եիւքսէյիսի Ալլահա քալիսիս Է- տիսիլ, իլք մէնգիլիսի Ալլահըն մէլէփիւք վէ անըն սալահընա մալիք օլմաք օլսըն: Պու ինթի-

խաղընդդ պաղի ճիւղէ իսայալ վէ թէսավզուր էթախինիդ չէյէրին իճրասընա մանի օլմատըդ տան մատա՝ տահա զիյատէ սիդէ սուհուլէթ վէրէճէք տիր :

Դանիէլին էօմրիւնտէն ալընմա շու պէշ խոստուարա տիգէաթընդը տավէթ էտէրիմ :

1. Իշինտէ զայրէթլի օլ : Հաղրէթ ի Սիւլէյման՝ «Իշինտէ զայրէթլի պիր ատէմ կէօրիւր միւ սիւն, օ մէլիքէր հուղուրունտա տուրաճադ տըր» պուլուրույօր :

2. Իշինտէ սատըզ օլ : Իշ արասընտա թէֆրիդէ գօմա, «Զիրա էն ճիւղի չէյտէ էմին օլան չօդտա տախի էմին օլուր», չօդ տէֆա քիւլէք իշ պէօյիւլէ էօլ աշար :

3. Հաղիդաթըն իճրասը զէմանընտա գօրգմա : Խաթիգամէթ հախօտ Փարզ թարիգինտէն սափմա, «Զիրա ինսան գօրգուսու տուղաղա տիւշիւրիւր» :

4. Իմանընը հախօտ Ալլահ իլէ օլան ալաղանը ալէնէն կէօսթէրմէքտէն չէքինմէ հախօտ ութանմա. զիրա Ալլահը իզգէթլէմէնին էն թէէսիւրի թարիգի օ տըր :

5. Մուհապպէթ դախտէսինի ունութմա : Պիրատէրինի, գօմշունը սէվ վէ տիւշմէնինի սէվ : Սէն քէնտին թէքմիլ րահաթ օլմազ իսթէյօր իսէն սէվ : Գարշըտաքինի խէլաս էթմէք իսթէյօր իսէն հինէ սէվ, տիւշմէնի մաղլուպ էթմէք իսթէյօր իսէն հինէ սէվ :

Հ. ԿԵՕՎԳԱԼԱՅՃԵԱՆ

Տիֆէյթըր

ԷՏԻՍՐՆՆԻ ԻՄԱՆԸ

1916տա պիր Եէհուտի կապէթա մուհարրիւր Մր. Էտիսընլէ պիր միւլազաթընը հաղըպ սէմիշ իտի քի կէօյա էտիսըն քէնտիսինէ Ալլահըն մէվճուտիյէթինէ ինանմատըղընը վէ պաշապ ալիմէրին տախի Անըն մէվճուտիյէթինէ ինանմատըղալընը սէօյլէմիշ իմիշ : Պըրուքլինտէ Մր. Մըցկէր իսմինտէ պիր Եէհուտի պուրը օլ վաղթ Մր. Էտիսընա հաղըպ սիւալ էյիւմիշ, վէ օ քէնտիսինէ պիր մէքթուպ իլէ ճէվապ վէրմիշ տիր : Պու մէքթուպըն Փօթօկրաֆը կէչէն կիւն Նիւ Եօրք Թալմիզ կաղէթասընտա Նէշր օլունմուշ տըր : Մէքթուպ էտիսընըն էլ հաղըսը իլէ իմգա էտիժիշ տիր : Անտէ Մր. Էտիսըն տէյօր :

«Մահ ր հալըն 21 թարիխինիդի ալտըմ : Ճէվապէն տէյէյիմ քի՝ Մր. Քահան (Էանի օլ կաղէթանըն մուհարրիւր) պէնիմ տէտիյիմի Էանըլը անլամըլ տըր : Պէնիմ տէտիյիմ շու իտի, ճիհանը իսթիապ էտէն ճիւղէյէ Փայիդ պիր Աղլըն մէվճուտիյէթինէ ինանըրըմ :»

ՊԵՏՊԻՆ ԻՆՊԱՐԱԹ

Կէչմիշտէ պաղը մէշհուր զաթլար պաղը պէտպինանէ իսպարաթտա պուլունմուշար տըր :

Ուլիւհամ Փիթ տէմիշ տիր, «Էթրաֆըմըդտա խարապիյէթ վէ մէյուսիյէթի միւճիպ օլմայան սալքի պիր չէյ Էօղ տըր :»

Վիւլըրֆօրա 1800տէ տէմիշ տիր, «Էվլէնմէյէ ճէսարէթ էտէմէյօրուլ : Միւսթազպէլ զարանըզ վէ նամալիւմ տիւր :»

Լօրտ Գրէյ 1819տա տէմիշ տիր, «Հէր չէյ պէօյիւք պիր ինդիւապ խապէր վէրիյօր :»

Տիւք ալ վէլինիթըն 1851տէ վէֆաթ էթմէք իւզրի էքէն տէմիշ տիր, «Համտ էտէրիմ քի էթրաֆըրդտա պիրիքմէքտէ օլան խարապիյէթ Ֆէլաքէթինի կէօրմէք պախթաղըլընտան Ալլահ քլէնի էսիրկէմէք իւզրէ տիր :»

Տիղցաէլի 1849տա տէմիշ տիր, «Հիրֆէթ ու սէնաթտա վէ թիճարէթ վէ զըրաթտա պիր խայըր գալմամըլ տըր :»

Տէօրտիւնճիւ Ուլիւհամըն զըրալիշասը տէմիշ տիր, «Ինկիլթէրա իւզէրինէ կէլմէքտէ օլան սիյասի ինդիւապ աֆէթինտէ պիր հասրէթիմ շու տըր քի, անտէ պէնի տէ ամաղա կէօթիւրտիւքլէրինտէ Մարի Անթուանէթին էօյլէ պիր սըրատա կէօսթէրտիյի չէճաաթը կէօսթէրէպիլէ իտիմ :»

Լօրտ Շաֆէյըրըր 1848տէ տէմիշ տիր, «Պրիթանիա իմփէրաթօրուղունու գաղաղատէ օլմագտան գուրթարաճադ պիր գուվվէթ գալմամըլ տըր :»

Պուշլարը պիր չըջարիւրական հալինտէ Նէշր էտէն հէյէթ, իւալէթէն տէմիշ տիր, —

Հէփ պուշլարտան սէլամէթ կէչտիք : Պուշտան սօնրա տա կէչէճէյիդ :

ՄՈՒԽԱՊԷՐԱԹ

ԳԸԶԼԱՐԸՆ ԱԶԱՏԼՐԸՆ

Ամերիկահայ զբոսաւորն ազատւողը մէսէյն-սի պուրաճա միլլի էն մուհիմ վէ էն նաղիք պիր մէսէյն տիր: Պիլա շիւպհէ պուրատաքի գրպար էսքի պիրտիլմիդ հայ աղջիկէր տէյիլ տիրէր: Օնլար տա պու մէմլէքէթին տաթ վէ ահվալլընա ույմապա մէնպուր օլմուշ տըրլար, լաքին հալա հէր պիր խանէտէ պիր մէսէյն՝ հէմ տէ պէտպարթ պիր մէսէյն տիր քի պու աղատուղդ նէ՞րէյն գատար կիթմէլի տիր վէ նէրէ՞տէ տուրմալը տըր: Հայ օրիորդըն էշի իքի գաթ կիւն տիր: Պիր թարաֆտան միլլէթին պէօ-յիւք պիր գըսմը խուսուսա շարգտան պուրայա հիմրէթ էտէնլէր հալա զըլլարըն աղատուղդ մէսէյնտէն ալըմամը տըրլար: Ազգային վէ տոհմային ատէթլէր, աիլէ թէշքիլաթը վէ աիլէտէ սէյահիլէթլէրին թագսիմի հալա էսքի զիհնիլէթ, էսքի հիսսիյաթ իլէ գարչըլանըյօր, օ սէպէպտէն Հայ օրիորդ պու տաիրէտէն տը-շարր թալաուղդա միլլէթտալարընըն էփէյիլ մուհիմ պիր գըսմը իշիւն հատ վէ դայրի թապիլի կէօրիւնիլյօր: Հաթթա անբարոյական տէյու հիսս էտէնլէր աղ պիր սայը տէյիլ տիրէր: Իշ-թէ Հայ զըլլարըն պիր թարաֆտան պու հալի հի սապա ալմալը վէ հիւրրիլէթին տէրէճէսինի թային էթմէլի տիր:

Աիւէր ճիհէթաէ պուլուլնտուղդմուղ մէմ-լէքէթին ատէթլէրինէ կէօրէ պիր գըլըն աղատ-լըղը նէրէյն գատար եէթիշիր օլտուղդունու պիրմէք կիւնիլիլ տիր: Ամէրիկանըն ուֆադ շէհրլէրինտէ վէ շիֆթիլքլէրտէ իհթիմալէն է-հալիլի թանրմադ վէ ատէթլէրինի էօյրէնմէք կիւն օլմադ, լաքին Հայլար ումուհէն պէօյիւք շէհրլէրտէ օլուպ՝ պու մուլիթէլիլ իլ ճինս վէ մէգհէպ էհալիլին հանկըսընըն ատէթլէրինի թագիպ էտէճէյինի պիրմէք: Պու էն պէօյիւք կիւնիլէք վէ չօղլարըն խարապընը մուհիպ օ-լան խուսուսա տըր:

Նիւ Եօրք, Շիդակօ, Պոթօն, Ֆիլադելֆիա կիպի շէհրլէրի ալընը: Անկլօ-Մազսօն, Լա-թին, Եէհուտի, Սլալ, շէմալ վէ ճէնուպ ա-տէթլէրի վէ մէտէնիլէթլէրի իլէ գարմազարըն տօլմուշ տըր: 15-16 հալընտա պիր Հայ օրիորդ սօգապա չըգարսա եիւլլէրմէ, պինլէրմէ գըղ-լարըն պիր շէյ եափորղընը, պօյանտըղընը հա ֆիլան տիւրլիւ կիլաիլինի կէօրիւր տէ թագլիտ էտէր իսէ օնլարըն միւնասիպ վէ տօղրու օլմա-տըղընը քի՞մ անլատաճադ: Ամէրիկա տա եա-

նընտա պիր շափէրօնը, հանի քեամիլ պիր գա-տըն օլմապարազ սօգապա չըգարսա գըղլար վէ էօյլէ աիլէլէր վար տըր: Օնլարը քի՞մ կէօրէ-ճէք, քի՞մ անլատաճադ տըր:

Պինլէրմէ տէֆա սէօյլէ քի պու Նիւ Եօրք-տա սօգապա կէօրտիւլիւնիլ Ամէրիկա տէ-յիլ տիր, Ամէրիկա տա ատէթի տէյիլ, նաալ խապաթ էալպիլիւսին: Ասը Ամէրիկալը քի՞մ տիր: Նէ պիլիմ տիր, պիր թահաիտ եօգ տըր, պուլուղը հա պուլիւղը եօգ քի թանրյատըն: Լէհիլթանտան հա Սիլիլիա տան գօփուպ պուրա կիրտի մի՞, պըղըն սագալը թրաշ էտիպ՝ էլ-պիսիլ տրայ զիլիլիկէ եօլլատը մը, գատըն-լարը գալըղընը վէ գապուղընը տէյիլտիրաթ մի, օլուր Ամէրիկալը վէ պուլիւր մօտէլ տէ-յու ալընըյօրլար:

Պու խուսուստա աթիտէքի միւթալալար ֆիթրիմիկէ կէլիյօր: Ա. Կէն զըլլարա վէրիլն աղատուղդ ֆաիտէլի օլմատըղտան մատա շօք թէհիլէլի տիր: Օն տէօրթ, օն պէշ հալընտան պալլարպ՝ պիր կէն զըղը պու զէմանըն գօճա շէհրլէրինի իշիլէ մուհաֆազալը աթմադ օն-լարը տայանըմադ թէհրիւպէյէ մարուղ էթմէք տիր: Փէտէր, վալիտէ, գարտաշ հա համիլէր, հէր քիմ իսէ օնլարըն հիմայէ վէ գօնթօլըն-տան չըղըպ թէհրիւպէսիլ, նագիք պիր գըղըն հիւրրիլէթ արամասը վէ կէօյա պու եօլ իլէ էօմ-լէ ալըմասը գագիլէսի մուհազալը աթէշէ ա-թըմադ տըր: Աղատուղդ ինսանի այտիլալար ի-շիլտէ էն թաթլըն օլտուղըն կիպի՝ էն խարապ էտիմի տիր: Կէն պիր գըղ օ աղատուղդա ալը-շըպ՝ կէօնէնէնէ գատար գաթէն խարապ օլմուշ օլուր: Մուհապպէթ սաիգասը իլէ տօլու օլան վալիտէյինի հիմայէսի վէ թէհրիւպէ տէրսլըրի էտաթիլ տէյիլ մուհապպէթ տիր: Գըղլարըն հիւրրիլէթի օնլարա գաշա մալ օլտուղընու տնլամադ գօլայ տալա տէյիլ, միսալ իշիլն հա-գընտա կէօղիւմիկէ իլիշէն պիր գաշ ուֆադ րափօրլարը զիթր էտէլիմ:

Պօթօնտա Ֆիլադելֆիա Գրիթէնթըն իսմինտէ պէնկին պիր գատըն 13տէն 18 հալընտա գատար եօլընտան սաիմըն օլան գըղլարը թօլիլայօր վէ խալահա չալըլըյօր: Պու եիւլլէրմէ գըղլարըն չօղու եիւլէք ֆամիլիա էվլատլարը տըր:

Նիւ Ինկլէնտ խաաթախանէսինէ հաֆթատու 50 գատար գըղլար ալընըյօր ֆիթէնկի վէ սաիլ խաաթալըղա միւպթէլա: Այնի մահալտէ վաղը համլ էտէն գըղլարըն սինի 20տէն աշաղը տըր: Պօթօնտա պէլէտիլէ թարաֆընտան այտա 60-70 չօնուղլար խաաթախանէյէ եօլլանըյօր քի

էվլենմէմիշ գըզլարտան տօղմուշ տըրլար :

Բաքսպէրտօտ հիւքիւմէթ 15տէն 18 եաշն-տա էվլենմէմիշ վալիտէլէր թէտաւի էթտիրի-յօր , տիւրլիւ իւլէթլէր իշիւն :

Ֆրէմինկհէմտէթի գատընլար հապսխանէ-սինտէթի 500 գատըն մահպուսլարտան 300իւ տիւրպսըզլըզ եիւզիւնտէն կէլմիշ տիրէր : Գը-լիւպլարտան փարթիլէրտէ թութուլարազ , ճիւմլէսի 23 եաշնտան աշաղը տըրլար :

Պուրտաթի Հայ Սգուլլարըն հալի թարիֆ օլունամազ պիր շէյ տէյիլ տիր : Էն մուհաֆա-զաթեար րափօր պիրէ կէօսթէրիյօր քի պու մէք-թէպլէրտէ օգուլան 12տէն 16-17 եաշնա գա-տար գըզլար վէ օլլանլարըն եիւզտէ 80ի գա-թէն ճինս ալազասընտա պուլունմուշ տըրլար :

Իմտի դաթէն Հայ օրիորդլար մէտէնի պիր գըզլըն նախ օլտուզու ազատլըզ մալիք տիր-լէր , թէճէմիլէրէ , խոսուսի իմթիմալարա կի-տէրլէր , օրատա իսթէտիլէրի իլէ կէօրիւշիւր-լէր վէ էօմրիւն զէվլէրիւնտէն հիսսէտար տըր-լար : Պու ազատլըզ իշիւն տէյէճէք եօզ տըր , լաքին Ամէրիկատա կէօրիւլէն ահվալ խոսուսի պօյ ֆրէնտի օլմազ , կիճէ օթօմօպիլ կէզմէլէ-րի , կիճէլէրի իսթէտիլի գատար կէզիպ' էվէ կէլմէք վէ վալիտէյնինէ հիշ խապէր վէրմէմէք , փէթինկ փարթի տէնիլէն ուշղունըզլըզլար , վէ այրը օտա թութուլ սաքին օլմազ կիպի սալթ հիսսիյաթ վէ զէվլինէ թէսլիմ օլմազ հալլէրի ազատլըզ նամընա գըզլարա վէրլիմէ-մէլի տիրէր : Թէճրիւպէսիլէր իշիւն աթէշ , է-լէքթրիք վէ սաիր գուվվէթլէր մուհլիք օլուր-լար :

Գըզլարըն կէնիշ ազատլըզ երքէլէր թա-րաֆընտան օնլարա լութֆ տէյիլ , իլլա վազի-ֆէտէն գաշընմազ վէ խօտպիւլիք նէթիճէսի տիր : Նահապետական ուսուլտա վալիտէյն եա գարտաշլար գըզլարը հիմայէ էյլէր իտիլէր , օնլարըն նազիք վէ թէճրիւպէսիլ սինլէրիւտէ հէր պիր մէսուլիյէթի իւզերլէրինէ ալըպ' օն-լար իշիւն Ֆէտա օլուրլար իտի : Պու կիպի պիր մուհապէթ վէ Ֆէտաթեարլըզա գարշը պիր զըզ իմապ էտէն հիւրմէթ վէ հաթթա իթաաթը եափար իսէ չօզ կէօրիւլմէմէլի իտի : Շիմտի գըզլարըն էն իտարէսի կիւճ , էն սէօզ անլամազ վէ տիւրլիւ հիսսիյաթ իլէ սիւրիւքլէնէճէյի զէ-ման օնլարըն հէր պիր մէսուլիյէթլէրինի իւ-զերլէրինէ ալըպ' օսանմազ , եօրուլմազ պիր տիւրգաթ , նասիհաթ վէ տիւրլիւ եօլլար իլէ հիմայէ էտէճէք եէրտէ' սէրպէսթ սալը վէրի-յօրլար : Աիլէնին վէ վալիտէյնին փաք վէ սէ-

վէն գօնթրօլը եէրինէ սօղուզ , իշթիրաքսըզ վէ չօզ տէֆա էյվահ , ախապսըզ եատլարըն վէ պօսլարըն գօնթրօլը ալթընա տիւշիւյօր , գըզ-լարըն էլտէ էթտիյի ազատլըզ տէյիլ , պիր նէվ սէյիլիւք տիր , քի նէթիճէսի խարապիյէթտէն պաշգա պիր եէրէ կէօթիւրմէլ :

Սայր , Հայ օրիորդա տահա կէնիշ ազատ-լըզ վէրմէյինիլ , օնլարա իշթիրաք , մուհապ-պէթ իլէ տօլու հիմայէ վէրինիլ , օնլարը ֆա-միլիտնըն սըճազ քիւրէրէ ի հափասընտա սապա-յընըզ , նէ գատար պու սախթէ ազատլըզ էլ-տէ էտէր իսէ , քէնտի իշիւն էն գըլմէթլի , էն ազիլ վէ էն սէվկիւլիւ օլան շէյի զալլ էտէր , եանի պիր կէնճին խալիս մուհապէթի :

Իֆրաթ Ֆէմինիլմ , եանի գատընլարըն հիւրրիյէթի ֆամիլեա տէնիլէն մէտէնիյէթին թէմէլինի երզըպ' մահվ էտիյօր : Պէշէրիյէթ թէքարէն ֆամիլեա թէշթիւթընա տէօնմէլի տիր : Օ իսէ գատըն վէ գըզլար ֆամիլեատա քէնտի մէվգիլինէ տէօնմէք իլէ օլուր :

Ա. ՆԱԳԻԱՇԵԱՆ

ԱՏՈՒՐ ՆԻՋԻՊԼԵԱՆ ՎԷ ՆԻՋԻՊԼԵԱՆ

ԹԱՆԳԱՐԱՆ

Ատուր Աղա Նիգիպլեան Այնթապտա 1893 Յունիս 16տա 68 սինինտէ իբէն վէֆաթ էթտի : Միւմաիլէյհ շէհրին Հայիք Ինճիլի Բիլիսէսի-նին ապասը օլուպ' մուհարրի ի աճիլ օլ վազթ քիլիսէնին չօպանը իտի : Վէֆաթընտան պիր գաշ կիւն ագտէմ' մէնֆաաթը իբի մուայեէն մազսէտլէրէ թախսիս էտիլմէք իւզրէ չօպանը-նա վէ Փրօֆ . Ալիքսան Պէզճեանա միւլթէրէքէն պա վասիյէթ 750 լիրա ի Օսմանի (§3,300) նազտ թէրք էթտի : Իշպու մէպլաղըն պիր սիւլ-սիւ , եանի \$1,100 , Հայիք Ինճիլի Բիլիսէնին մինպէր վէ մէքթէպ վէ Փուգարասընա , վէ տի-կէր իբի սիւլսիւ , եանի \$2,200 , կէնճլէր Բրիտ-թիան Շիքթէթինին արսասընը թէվսի էթմէյէ գուլլանըլաճազ իտի : Մէգթիւր պինա պիլթիւլ-լիյէ քէնտինին մասրաֆըլլէ ինչա էտիլմիշ օ-լուպ , քէնտինին իսմինի տէ թաշըյարազ Նի-գիպլեան թանգարան ատը իլէ միւսէմմա վէ մալիւմ ի ալէմ իտի :

Վասիյէթ հէր ճիհէթլէ շէրի վէ նիգամի ի-տի իսէ տէ , անըն հարֆիյէն թաթպըզը մանի-լէրէ թէսատիւֆ էթտի : Վասիյէթին թէմամէն իճրասընը միւմքին գըլմազ իշիւն ինճէ ուզոն մահքէմէյէ միւրաճաաթ էթմէքտէն իսէ , վա-

րիսկէր իւր խթիրդած թարիգիլէ անլայըշա կէլմէքլէք թէրծիւ կտիրտի, քի պունըն նէթիւ-
ճէսի օլարապ' վասիլէթ էտիլէն մէպլաղըն նըսփընտան պիր ազ զիյատէսինի, օ տա պիր
զաշ սէնէ միւտտէթ զարփընտա, նադտէն թահ-
սիլ էթմէք միւմքին օլտու: Հէմ տէ թահսիլ է-
տիլէն ճիւղլէրի ճէսթէ ճէսթէ Ամէրիգայա
նազլ էթմէք զարարընա կէլտիլէր: Ազէնին ա-
սըլ մահալընտա վէ վասիլէթ մուճէպինճէ իս-
թիմալը միւմքին օլունճայատէք' սէրմայէնին
էմին էլլէրտէ գալմասը վէ արթմասը քէնտիլէր-
ճէ էն միւնասիլ թարիգ կէօրիւնտիլ: Իլք մուս
մէլէ \$531 օլուպ' թարիի 1901 Յունիս 6, էն
սօնը \$72.16 օլուպ' թարիի 1925 Յունիս 7
տիր: Սէրմայէյէ Ատուր Աղա Թըրք Ֆընտ իս-
մի գօնուլտու: Իլք միւթէվէլլէր' մուհար-
ըրի ի աճիլ իլէ Փրօֆ. Ալիքսան Պէղճեան ի-
տի: Սօնաքընին վէֆաթընտան սօնրա անա խա
լէֆ օլմազ իւզրէ մէրհումըն մախտումը վէ
Փրօթէսթանթ ճէմասթընըն Ազգապետի Փրօֆ.
Զինոր Պէղճեան թային օլունտու, վէ տահա
սօնրա անլէրին իւզէրինէ իքի քիշի տահա զամմ
օլունտու, եանի' Աթինտա Փրօֆ. Լութֆի
Լեւոնեան վէ Ամէրիգատա Միսիս Մէյրի Ֆ.
Փափաղեան: Սէրմայէ Ամէրիգան Պօրտա թէս-
լիմ էտիրտի, վէ օլ կիւնտէն պէտէն Պօրտ ա-
զիմ իսթիմամ վէ սատաքաթ իլէ չու էմանէթի-
միլի Հէմ սագլամաղա, Հէմ պէօյիւթմէյէ Հիմ-
մէթ էթտի: Մէպլաղ' 1930 Օգոստոս 31տէ
\$3.297.56յա պալիզ օլտու:

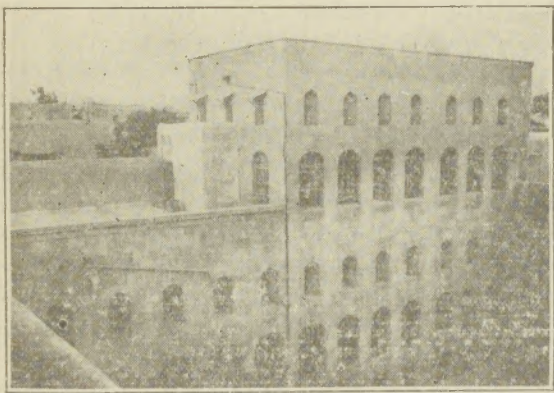
Մուհարէպէ ի Բէպիր Հէր չէյի ալթ իւսթ
վէ չօգ չէյի մահվ էթտի: Պաշգա չէյլէր արա-
սընտա պիր տէ չու սէրմայէմիլին մագսէտ ի
առլիսի տախի նապէտիտ օլտու: Այնթապտա
Հայութիւն գալմատը: Նիլիպլեան թանգարան
վիրանէ օլտու, վէ իհեասընա Հիշ պիր իւմիտ
կէօրիւնմէյօր: Իմտի Ատուր Աղա Նիլիպլեանըն
վասիլէթին նէ' եափմալը, նէյէ' գուլլանմա-
լը: Պու սիւալ Միւթէվէլլէր Հէյէթինին Ֆիք-
րինի իլզալ էթտի:

Պաշգա պիր խուսուս: Այնի խայրիսահ
զաթ' եանի, Ատուր Աղա Նիլիպլեան, 1870 զէ-
մանլարընտա (թամմ թարիիինի պիւմէյօրըլ)
Այնթապըն Հայ կէնճլէրինին ազլի վէ ախազի
թէնվիրինէ մէտար օլմազ էմէլլէյէ պիր չիւ-
քէթ թէշքիլ էտիպ, պունըն լսարանական թէ-
ճէմմիւլէրինի Գայաճըզ Հայ Ինճիլի Բիլիսինին
մէքթէպ պինասընըն իւսթ գաթընտա եափար
իտի: Թէշքիլաթ պէյն էլ էհայի Ռուբէնեան
թանգարան նամըլէ մարուֆ իտի (Հայլարըն

Ռուբէնեան թաղաւորութիւն միւտտէթինի իս-
թար էտէն պիր լագապ: Շիրքէթ պիր զաշ սէ-
նէ չէրէֆ իլէ եաշաղղտան սօնրա իրթիւտ
էթտի: Անըն սէրմայէ վէ էմվարնտան գալմա
պիր գաշ լիւրա փարա' ազապընտան օլան Յով-
հաննէս էֆ. Լեւոնեանըն էլինտէ գալմը վէ
միւմաիլէյէ պու ուֆազ էմանէթէ, Հիշ քիմ-
սէնին խապլէրի օլմայարազ, սէնէլէրճէ պէքճի-
լիք էթմիլ վէ անը գաղանտըրարազ պէօյիւթ-
միւլ: Լեւոնեան էֆէնտի' չօգ միւսթաղիմ պիր
թիւճճար, վէ Ատուր Աղա Նիլիպլեանըն սիյ-
րէթինէ զայէթ միւթէհայլի օլան պիր շախս,
վէ անըն քիլիսէսինին զայլուր պիր ալասը օլ-
մաղին, իշպու մէպլաղը' վէֆաթընա գատար
սրրի գալմազ շարթըյէ, պիր Սէյվիկզ Պէնգ-
տէ Հըֆլ էտիլմէք իւզրէ Ամէրիգայա Հէնուզ
տէօնմիւլ օլան չօղանընա չըգարտը: Մէպլաղ'
1909 Սեպտեմբը 28տէ \$379.50 իտի: Պիլ' է-
փէյի սէնէլէր անը պանքատա վէ Ամէրիգա
ճէվլէթ Լահամընա թահվիլ էտէրէք' պէսէ-
տիքտէն սօնրա, քիլիսէսինին ախէր ազէլէրինին
եանընա եանաշտըրըլըլ' Ամէրիգան Պօրտըն
սիյանէթի թահթընտա օլմասընը միւնասիլ
կէօրտիւք վէ անա Այնթապ Ռուբէնեան Լիսիլմ
լագապընը թագտըլ: Սէնէվի իրատընտան քի-
թապ վէ ճէրիտէյէ սարֆ էտիլմէք իւզրէ իքի
տէֆատա Հալէպէ \$70 եօլլանըլտը: Սէրմայէ'
1930 Օգոստոս 31տէ \$812.93է պալիզ օլմու ի-
տի: Շու կիպի պիր ազէյի նէյէ' գուլլանմալը,
— իքինճի պիր սիւալ պու օլտու:

Իշթէ իքի միւրա գալմըն ազէլէր, — Ա-
տուր Աղա Թըրք Ֆընտ վէ Այնթապ Ռուբէն-
եան Լիսիլմ Ֆընտ — իքիսինին տէ մագսէտ ի
առլիսի' Թիւրք ճանալարըլը սայէսինտէ, զը-
րըլմըն, փարէլէնմիւլ, էօրմիւլ, կէօմիւլմիւլ ի-
տի: Մուհարըրի ի աճիլ կէչէն սէնէ Սիւրիայա
կիթտիլինտէ պու չիֆթ սիւալարը պէրապէրին
ճէ օլարազ Հալէպէ կիթտի: Վէ Այնթապըն Հա-
յիք Ինճիլի Բիլիսինին պաղըլէսինին էն իրի
փարչասը, եանի' 1.150 ճան, էլէկվմ Հալէպտէ
սաքին տիր:

Յունիս 11 (1930) Զորեքշարթի ագլամ մէյ
քիւր պաղըլէ իշին աալա ունուտըլմայան պիր
թարիլ օլտու: Էրքէք վէ գարը, պէօյիւք վէ
քիւշիւք, ճիւմէսի խուսուսի պիր քիլիսէ թէ-
ճէմմիւլ եափմազ իւզրէ Աղիլիյէ (չիմտի էմ-
մանուլ) Բիլիսինին սալօնընա տալէթ օլուն
տուլար: Վէ կէլտիլէր: Ազգապետ Զինոր էֆ.
Պէղճեան լիյասէթ էթտի: Մէրհում Յովհան-
նէս էֆ. Լեւոնեանըն մախտումը Լեւոն էֆ. Լե-

Նիգիալիեան Թանգարանըն շինալ քարափը : Ալթը իւսթիւ իֆի պէոյիւօ օտա :

ւոնեան քեաթիւ սէչիւտի : Գառիմ Հայիք քիւլիսէսինին պէոյիւք քուայրընտան սնդ զալմըւ օլան պիր դաչ սէսլէր օլ ագչամ քուայրըդ էտիւ, 23 սէնէ էվվէլին շիրին նազմէլէրինտէն պիր դաչընը թէրէնիւմ էթուիլէր : (Գուրու կէօղ զալմասը) : Միւթէվէլլիլէրտէն Պատ. փափաղեան քիլիսէսին տէօրթ սէրմայէ ագչէլէրինին մուֆասսալ ըիփօրթընը վէրտի : Հէր պիրի հազգընտա սիւալ ճէվապ վէ սէրպէսթ միւպահասէ վէ միւղաքէրէ էտիւտի : Էննիհայէ՝ Միւթէվէլլիլէր թարաֆընտան պիր դաչ թէքլիֆլէր ըէյէ դօնուլտու : Շու մէվգու ը պահս օլան իքի ագչէլէրտէն տօլայը աթիւտէքի դարարար վէրիւտի :

(ա) Մատէմ քի Այնթապ շէհրինէ ալադասար օլան իշպու մէպլաղլարըն մագսէտ ի ասլիսի մահվ օլմուշ տըր, պինսէն ալէյհ պունլար վասիյէթլէրին մագսէտ ի ասլիսինէ էն եա-

Նիգիալիեան Թանգարանըն դարպ քարափը : Ալթը իֆի օտա, իւսթիւ իֆի օտա : Եննի եափը :

դըն կէլէն ախէր մագսէտլէրէ Թախսիա էտիւտին :

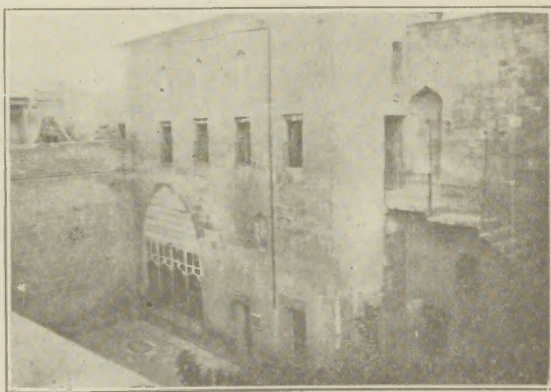
(բ) Ատուր Աղա Թըրսք Ֆընտըն պիր սիւսիւ (1/3) այրըլլայ Հայիք Ինճիլի Գիլիսէնին Մէարըֆիէրվէր Սէրմայէսինէ իլավէ էտիւտին :

(գ) Միւթէպազը իքի սիւսիւնին իւզէրիւնէ Այնթապ Ռուքէնեան Լիսիւմ Ֆընտըն քիւլլիւ դամմ էտիւտին :

(դ) Շու եէնի սէրմայէ Հալէպ շէհրինտէ Ատուր Աղա Նիգիալեանըն զիքը ի ճէմիլի իշիւն պիր պինսա ինչա եա իշթիրասընս վագֆ էտիւտին :

(ե) Իշպու միւլէսէսէ՝ ճինս վէ մէզհէպ ֆարզը կէօղէտիլմէմէք շարթըլլէ, ումում էհալինին մէնֆաթը իշիւն պիր Գուշըրլու Էնտ Սօշըլ Սէնթըր օլտուն :

Տիւնքի ըիւյա պու կիւն պիր էմր ի վագը

Նիգիալիեան Թանգարանըն գրալէ քարափը : Ռիվայէթէ կէօրէ Օսմանլը Մուլթանլարընտան պիքի սէֆէրտէն տէօնէր իֆէն պու եօգարֆի օտատա պիր գաչ կիւն գալմըւ. սօնրա փէֆ նազըլը քալանընը սէօֆտիւրիւպ իսթանպօլա կէօթիւրմիւշ, եագըն գէմանատէֆ օլ օտատա ֆիմսէ եաթմազ իմիշ : Շիմտի պու պիր մէֆթէպ օտասը տըր :

օլմուշ տըր : Մէպլաղըն պիւթիւնիւ, եանի՝ \$3,109.96, Հալէպէ նազլ էտիւտի : Հայիք Գիլիսէսինէ ախա պիր ախէր մէպլաղ, եանի՝ \$510.40, անս իլավէ էտիւտի : Հալէպին Հայ ֓րօթէսթանթ ճէմաթը քէնտի թարաֆընտան \$780 իթա էթտի : Եէօքիւնիւ օլան \$4,400 եախօտ պին լիրա ի օսմանի իլէ միւթէլլիֆի պիր պինսա սաթուն ալընտը քի շէհրին պիւթիւն էհալիսինէ իւրոմէթ էթմէք իւզըն միւհէյեա տըր : Փէք միւնսսէպէթ իլէ իշպու միւլէսէսէսէյէ Նի-

ղիպլեան Թանգարան իսմի դոնուլմուշ տըր: Իմտի Այնթապըն արթըզ մէվնուտ օլմայան Նիղիպլեան Թանգարանը էլեէվմ գըլամէթ ձէ- սէտի իլէ միւլէպպէս օլարագ Հալէպտէ եաշա- յօր, վէ 38 սէնէ ագտէմ վէֆաթ էթմիշ օլան Ատուր Աղա Նիղիպլեան հայա սէօյլէյօր:

Կէլէլիմ առէմէ: Ատուր Աղա՝ Նիղիպլտէ սօղուտ քի Այնթապ իլէ Պէրէճիք մապէյնինտէ պիր քիւլէիք գասապա տըր: Նիղիպլեան բողա- պը քէնտինէ օլ քէյֆիլէթտէն միրաս գալուր: Կէնճիլիյնտէ փրօթէսթանթ օլտու: Հայիք Ա- լետարանական քիլիսէյի թէշքիլ էտէն իլք ա- ղալարտան պիրի քէնտիսի տիր: Պիր միւտտէթ իլմ ի իւհհի մէքթէպինտէ թահսիլ ի իլմ էթ- տիքտէն սօնրա, թիճարէթ ալէմինէ կիրմէյի գարար էթտի: Տուրէնտիլիլի, սաղլամ ֆիքը- լիլիլի, վէ սէպաթը սայէսինտէ մուվաֆֆադ պիր թիւճար օլտու: Սէրվէթինին թէմէլինի Ամէրիգանըն Տախիլի Հարպը էյամընտա (1861- 1865) փամպուզ աիդ ու իթասընտան գուրտու: Հիյն ի վէֆաթընտա իգթիտարը \$25,000 հիսապ էտիլիյօր իտի, — Ամէրիգաճա սանքի հիշ մէ- սապէսինտէ պիր մէպլազ, ամմա Թիւրքիաճա պէլլի պիր սէրվէթ:

Հագիգի իսայրիահալըըն իւնսիւրլէրի քէն- տինտէ մէվնուտ իտի: Ճէօմէրտ պիր առէմ ի- տի: Քիլիսէյին իտատիյէ մէքթէպինին իւսթ գաթընը քիսէսինտէն եափաւըտը: Քիլիսէյին մէքթէրտէն մամուլ մինպէրի քէնտինին էսէրի իտի: Սէրվէթինին պիր իւշըրէնիւ սարֆ էտէ- րէք Կէնճիլի Քրիսթիան Շիրքէթինին պինասը- նը իգամէ էթտի, քի պու պիւթիւն մէմէլէթ- տէ Հայ ագէէսի իլէ եափըլմը իլք (պէլքի տէ սօն) Կէնճիլի Քրիսթիան Շիրքէթի պինասը տըր: Անըն միւսթագպէլինի թէէմին էմէլիլիլէ՝ պալատէ նագլ էտիլտիլի վէճհ իւզրէ, պալա- սիլէթ \$2,200 թէրք էթտի: Քիլիսէտէ սուրէթ ի մուսթագամէտէ վէ պօլ պօլ րուհանի վէրկի վէրի իտի: Խայրիահալըըն իլէ պիւթիւն հէ- վալիտէ չայան ը իմթիսալ պիր դաթ օլտու:

Էճնէպի լիսան պիլմէզ իտի: Մալիւմաթընը չօգճա Թիւրքէլ լիսան վասըթասըլլէ թահսիլ էթմիշ իտի: Կէնիշ պիլկի սահիպի իտի: Էլինէ կէչէն հէր շէյի օգուր իտի: Տէօրթ մատտէլլէրէ դայէթ միւլթագ իտի, եանի՝ իլմ ի իւհհի, ֆէլէթֆէ, տինլէրին մուգայէսէսի, վէ սիյա- սէթ: Տին ի Իսլամ հագգընտա ապի վէ ապիլ պիլկիսի վար իտի: Քրիսթիան հալինտէ տին- տար պիր միւմին իտի: Քիլիսէյին ալէնի խրդ- մէթլէրին սէվէր իտի: Կիրակի Մէքթէպինտէ

իւճա իտի: Մէգհէպի թէասսիւլտէն աղատ Փիքրի վար իտի: Միլլէթիէրվէր իտի:

Առէմին չախսիլէթի՝ քէսքին գիհնիլէթին, տմէլի թագվանըն, վէ իւնսիլէթիէրվէրլիլին պիր խարիգ իւլ առէ իթիհատը իտի: Անըն խուսուսի իսթիտատ վէ մէլէքէսի միւսահապէթ էսնասընտա մէյտանա չըգար իտի: Հագիգի սրախօս (վիթ) իտի: Աղպընը աշտըղընտա լա- թիֆէլէր սէյլ կիպի ագար իտի: Անըն չագա- ճը վէ կիւլտիւրիւճիւ նագլիլէթլէրինտէն պա- ղըրար պու կիւնէ գատար աղըղլարտա տէվրան էտէր:

Չօճուգըրլ իտի: Ճէմիլէթին, խուսուսէն Փագիլի Փամիլեալարըն օղլանլարը վէ գըղլարը կէօգիւնէ նէֆսինին էվլատը կիպի կէօրիւնիւր իտի: Կէնճիլի սընֆընը սըճագ մուհապպէթ ի- լէ սէվէր իտի:

Էղ ճիւմլէ, Ատուր Աղա Նիղիպլեան Այն- թապըն էրմէնի գալմընըն հասըլ էթտիլի էն տիրի վէ փարլազ սիմալարտան պիրի տիր: Հա- լէպին Նիղիպլեան Թանգարանը անըն գիքր ի ձէմիլինի եէնի նէսլէ իւան էտէն կիւզէլ պիր եատիկիար օլտու:

Մ. Կ. ՓԱՓԱՉԵԱՆ

Ֆրէգմօ

ՄԻԻԹԵՆԷՎԼԻ

ԵՆՆԻ ԱՉՐԼԱՆ ՔԵՓՈՐԻԻ

Նիւ Եօրք իլէ Նիւ Ճէրզի արասընտա չըտ- սըն ըրմաղը իւզէրինտէ եափըլան ասմա քէօփ- րիւնիւն րէսմի քիւշատը Հոկտ. 24տէ իճրա գը- լլնմըլ տըր: Պու քէօփրիւ չիմտիյէ գատար եա- փըլմըլ էն պէօյիւք վէ էն ուղուն ասմա քէօփրիւ օլուպ՝ օ՝ Ամման իսմինտէ պիր միւհէնտիսին եարատըլը վէ ֆէնն ի հէնտէսէնին էն պէօյիւք ֆիւթիւհաթը տըր: Կէրէք Նիւ Եօրք վէ կէրէք ճէրզի թարաֆլարընտա տէմիր խալաթլարըն ուճլարընը թութագ իչիւն եափըլան գոյլէլ- րին թէմէլինէ սարֆ օլունան էմէք, քէրէսթէ վէ փարա հիյպէթլու մըղտարտա տըր: Նիւ Ճէրզի թարաֆլարըն 80 այազ սուտան աշաղը- տա իչէյիպ՝ թէմէլի գօյմագ իչիւն եիւզ միւ- րէպպաա այազ սու սըղմագ պիր սանտըգ իչիւ- տէ ամէլէ իչէմիշ տիր: Քէօփրիւնիւն իւզէրի- նի ասըլտըղը տէմիր խալաթլարըն իքի պաշտա խութան պու գուլլէլը 80 այազ թէրպիլի սալթ չիմէնթօ գայա վէ չէլիքտէն եափըլմըլ տըրլար քի քէօփրիւնիւն աղըրըղընտան էյիլմէսինլէր:

Քէօփրիւնիւն գուլէտէն գուլէյէ ուզունլուզու 4760 ալազ տըր: Սու իւզէրինտէ սաւըլը գըսմը 3,500 ալազ տըր: Գուլէյէր սուտան 635 ալազ եիւքսէք տիրէր վէ սալթ գուլէյէրտէ 39,000 թոնօ չէլիք վար տըր: Նիւ ձէրզի թարաֆընտա գուլէ եանա ալազ իչիւն օյուլան եէր 300 պին միւքեաապ հարտա տըր: Նիւ Եօրք թարաֆընտաքի ալազա 165,000 միւքեաապ հարտա թաշ եափու օլմուշ տըր:

Քէօփրիւնիւն էնի 120 ալազ տըր քի իւզէրինտէն 8 արրա արապա, օթօթօպիլ, թրաթվալ կէչէպիլիւր: Սուտան եիւքսէքլիքի 250 ալազ տըր:

Պու քէօփրիւնիւն ասմազ իչիւն պիր թարաֆ տան օլ պիր թարաֆա տէօրթ թանէ տէմիր պիւ քիւլիւ հալաթ կէչիլիւլ իքի թարաֆտաքի ալազարըն ալթընա ուճարընը բապթ էյլէտիւր: Պու տէմիրտէն իփլէր հէր պիրի 26,474 տէմիր թէլլէր պիւքիւլէրէք եափըմըշ տըր: Պու թէլլէր օ գաւտար ինձէ տիրէր քի հէփիսի պիւքիւլիւլքտէ 36 փարմազ, եանի պիր հարտա գալընլըզընտա օլմուշ տըր: Պու գալընլըզտա վէ 4,760 ալազ ուզունլուզտա պիւքիւլիւ տէմիր հալաթը նասըլ պիր թարաֆտան օլ պիր թարաֆա կէչիլիւլէր, հէր ազըն անլալաճաղը չէյ տէյիլ տիր: Զիւնքի պու տէմիր իփլէրին աղըրըլը 14 միլիօն թոնէլաթօ տըր:

Պու հալաթլարը պիր թարաֆտան օլ պիրիւնէ կէչիլիւլէք իչիւն էվվէլա մուվազաթ իքի ասմա քէօփրիւն եափտըլար, պիր պիրինտէն 22 ալազ աչըզ օլարազ: Օնու իւզէրինտէ տուրուպ՝ էլէքթրիք վէ սաիր մաքինալար իլէ 400 ստէմ 209 կիւն իչէյէրէք կէչիլիւլ տիրէր: Հէր կիւն 6 պին տօլար ամէլէ, միւհէնտիս իւճըրէթի վէրիլիւր իմիւ: Պու տէմիր հալաթլար պիւ քիւլիւլքտէն սօնրա 200 պին լիպրա գուլվէթ իլէ կէրիլէրէք՝ սընանըմըշ տըր: Պու իփլէրին հէր պիրի պին թանէ տօլու վալօնը չէքիպ ասա պիրի: Պու քէօփրիւնտէն սէնէվի 30 միլիօն արապա կէչէպիլիւր: Պիւթիւն քէօփրիւն 60 միլիօն տօլարա մազ օլմուշ տըր:

ԽԱԹՈՒՆ ՄԱՄԱ ԱԹԹԱՐԵԱՆ

Ան ասլ Այնթապըլը Տիկին Խաթուն Աթթար Էան՝ Լօս Անկէլըստա Սեպտ. 2 տէ վէֆաթ էյլէտի:

Մէրհոմէ՝ սօն հաթթալարընտա իլլէթին չիտտէթինտէն օլ տէրէճէ բէնձիտէ օլտուքի, էօլիւմ քէնտինի իչպու տէրտլէրինտէն աղատ

էտիպ՝ հասրէթ չէքտիյի Խէլասքեարընա գալուշարան պիր քէօփրիւն օլտու:

Խաթուն Մամա Աթթարեան՝ 1859 տա Այնթապտա տօղմուշ, 1876 տա Պրն. Յակոբ Աթթարեան իլէ թէէհէիւլ էթմիւ, 1895 ին գըթալըն տա 6 օղլան վէ 2 գըզ չօճուգ իլէ տուլ գալմըշ: Պու գաւտար քիւլֆէթին մատտի վէ մանապի մէսուլիյէթլէրի օմուզընտա օլտըղը հալտէ՝ ճիւմ լէ կիւճիւլէրէք բալմէն Ֆիւթուր կէթիրմէյէրէք՝ անլէրին. թալիմ ու թէրպիլիլէրի էմրինտէ լաղըմ օլան հէփ Ֆէտաքեարըլըզարը իֆա էթմիւ, վէ անլէրտէն հէր պիրըրինին մէսուտ ֆամիլեալար թէլլէրի էթտիլինի կէօրէրէք մէսուտ օլմուշ տըր: Վէ պու կիւն Ամէրիգատա միլլէթիմիզ արասընտա փէք նատիրաթտան կէօրիլէն «Նահապետական» ուսուլ, եանի ճիւմ լէ էվլատ, կէլին վէ թօրընլարընըն պիր ֆամիլեա կիպի իթթիհատ իլէ եաշամալարընա սէպէպ օլմուշ տըր:

Միւթէվէֆա՝ 22 սէնէ էվվէլ Այնթապտան Նիւ Հէյլընա կէլիպ, 11 սէնէ օրտա գալտըզտան սօնրա՝ Յրէզնօյա, օրտան տա Լօս Անկէլըստ կէօչիւլ՝ վէֆաթը կիւնիւնէ գաւտար պուրատա եաշամըշ տըր: էվլատլարընտան պիրի Այնթապտա, պիրի Տէր Զօրտա, պիրի տէ Նիւ Հէյլընտա վէֆաթ էթմիւ օլուպ՝ սաղ գալանլարտան իւշ օղլու Լօս Անկէլըստա, պիրի Յրէզնօտա, պիր գըզը սա Պէյրութտա աղըլար:

Մամա Աթթարեան հալաթընըն սօն հաթթալարընտա տախի սաղլըզընտա օլտուզու կիւլի կէօլլէրինի տախիմ Խէլասքեարընա տիքմիւ օլարազ՝ քէնտինի թէսէլիյէ կէլէն տօսթ վէ աղըլալարընը պիլգաթ քէնտիսի թէսէլի էյլէր իտի:

Էօլմէզտէն իքի կիւն էվվէլ 14 եաշընտա Երան թօրնու Զապէլի եանընա չաղըրըպ՝ Նաս սօն պիր վասիյէթ հալընտա՝ միլլէթ վէ քիլիսէսինէ սատըղ գալըպ՝ ախտ պուլուշտըղը ֆամիլեալա եաղըլըր պիր էօմր եաշամասընը թալ սիյէ էյլէմիւ տիր:

Սեպտ. 5, Շարաթ էօյլէ սօնու սամաթ իքիտէ աղիմ պիր գալապալըք քիլիսէ պինասընը տօլտուրմուշ իտի:

Ճէնազէ իւղմէթի՝ Վեր. Ս. Մ. Բէճէպեանըն տէլալէթիլէ իճրա էտիլտի: Վէ Տիկին Ն. Գնաճեան՝ միւթէվէֆանըն սէվտիյի իլահիլէրտէն իքիսինի փէք հէլալէթլի պիր թարգտա թէրէննիւմ էյլէր իքէն, Օր. Լուիզ Մարտիւրոսեան մէրզումէյէ օրկըն իլէ բէֆազաթ էթմէքտէ իտի:

Մէրհումէնին արդուսը մուծիւ՝ պիր չօգ տօսթլար չիքէք եէրինէ Մամէլթէյն խասթախա նէսի վէրէմիլէրի իչին հէտիլէր վէրտիլէր :

Խաթուն Մամա Աքարիանըմ վեփաքը միւսախէլէ- քիլէ Մամէլթէյն վերէմիլէր խասթախանէսի իչին հէ- տիլէ էտիլէրին լիսթասը :—

Տէր եւ Տիկին Սէմէրճեան \$5.00, Տէր եւ Տիկին Ա. Գիւրճեան 5.00, Տէր եւ Տիկին Եագուպ Լեւոնեան 5.00, Մարտիկեան Պիրատէրլէր 5.00, Տէր եւ Տիկին Կ. Ափօշ- եան 3.00, Պիր Տօսթ 3.00, Տիկին Սաթենիկ Էօրսիւզեան 2.50, Տէր եւ Տիկին Պըշապճեան 2.50, Արաբատ Պէյբըր 2.00, Տէր եւ Տիկին Ֆիլիփս 2.00, Արթուր. Արուսեան 2.00, Տէր եւ Տիկին Ճէք Տանէլեան 2.00, Տօղթօր եւ Տիկին Պօսթըն 2.00, Տէր եւ Տիկին Ն. Յարութիւնեան 2.00, Տիար Ն. Մահաթեան 2.00, Տէր եւ Տիկին Լութփի Պարսումեան 1.50, Տիկին Մէլէքեան 1.00, Տիար Ճէք Արսլանեան 1.00, Տէր եւ Տիկին Հ. Գէորգեան 1.00, Տի- կին Սամուէլեան 1.00, Տիկին Կիւրճիւ Լեւոնեան 1.00, Տէր եւ Տիկին Ն. Տալիան 1.00, Տէր եւ Տիկին Ճէք Տէ- միրճեան 1.00, Տէր եւ Տիկին Ճէք Գըլըճեան 1.00, Տր. եւ Տիկին Մահաթեան 1.00, Տիար Կ. Կ. Յարութիւնեան 1.00, Տէր եւ Տիկին Ճէք Թօփալեան 1.00, Տէր եւ Տիկին Չարլի Պամաճեան 1.00, Տիար Հէնրի Նազարեան 1.00, Տիար Ճէմիլ Նազարեան 1.00, Վեր. եւ Տիկին Ս. Բէճէպ- եան 1.00, Տէր եւ Տիկին Ատուր Եագուպեան 2.00, Տիկին Հալիսնուշ Եագուպեան .50, Տիկին Սարա Եագուպեան .25, Տիկին Կիւլէնիա Պաշեքեան .25, Պիր Տօսթ (Փէ- սալին) 5.00, վէ Նիւ Էօրդաան Տէր եւ Տիկին Յ. Պա- սոեան 5.00, Տէր եւ Տիկին Եսայի Գրիգորեան 5.00, Տիար Մովսէս Գրիգորեան 5.00, Տիար Հրանդ Գրիգոր- եան 5.00, Տիար Մուսա Գ. Գրիգորեան 5.00, Տիար Եղ- ուարդ Գրիգորեան 5.00, Տէր եւ Տիկին Դաւիթեան 5.00, Ալպանիսէն Տէր եւ Տիկին Գուրգէն Տէօքմէճեան 5.00 : Ճէման \$109.50 :

ՄՈՒԽԱՊԻՐ

Լօս Անկէլըս

ԱՐՃԵՆԹԻՆԱՏԱ ԷՐՄԷՆԻԼԷՐ

Պու կիւն Արճէնթինատա 15,000 էրմէնի պուլունույօր վէ պունլարըն 100տէ 60ը ալիլէ հալինտէ տիրլէր : Պէյրուսթտան Պուէնօս Այրէսէ վափօր պիլէթի 25 Ինկիլիզ լիրասը տըր : Սիննի աէօրթտէն աչաղը օլանլարընքի պունուլն նրա- փը վէ տէօրթտէն աչաղը օլանլարընքի բուպու- տըր : Պուէնօս Այրէստէ իքի էրմէնի մահալլէ- լէրի վար, չէսրին Փարզլը զըսմլարընտա իզա- մէթ էտէն էրմէնիլէր տախի վար տըր : Շէհր- տէն տիւարտա էվ քիրալարը ուճուլ իսէ տէ չէհրէ կիտիպ կէլմէք իչին մասրաֆ էփէյի ա- զըր տըր : էրմէնիլէր չիֆթիլէրտէ սաքին օլ- մաղա հէվէն էթմէյօրլար : Սանաթթլարլա մէշ- ղուլ օլանլար կիւնտէ 3-8 փէսօ, ամէլէ իսէ 3-4

փէսօ հափապիլիլէրլէր : 14 փէսօ պիր Ինկիլիզ լիրասը էտիյօր :

Արճէնթինէ կիրէպիլմէք իչին, 14տէն ա- չաղը վէ 50տէն հօգարը օլան էրքէլէր Արճէն- թինտէ պուլունույն պիր տօսթլարընտան ափի- տէվիթ էլտէ էթմէլի տիրլէր : Հէր մուհաճիրին քէնտինէ ալիտ փասափօրթու օլմալը : Կէօլ թէ- տալիսինէ լուզումու օլանլար Պէյրուսթտա իքէն օլ իչի կէօրիլէրտէ էյի էտէլլէր : Մարսիլիա- տա վէ պաղը տիկէր մէրքէվլէրտէ մուհաճիր- լէրէ զահմէթ վէրէն սիմսարլար պուլունույօր քի անլէրէ տիգգաթ էթմէք լազըմ տըր :

Արճէնթինատա սիթիլըն օլմաղ նիսպէթէն գօլալ տըր : Իւշ սէնէտէ վէ 35 փէսօ սարֆ էտէ- լէք պիր քիմսէ սիթիլըն օլապիլիլ :

Պուէնօս Այրէստէ վէ Գօրտօպտա մէքթէպ լէր պուլունույն՝ Փրօթէսթանթ վէ Գաթօլիք չօճուլար տախի օլ մէքթէպլէրէ կիտէլլէր : Փրօթէսթանթ վէ Գաթօլիքլէրին քիլիսէ վէ Կի- րակի մէքթէպլէրի վար իսէ տէ հաֆթա արա- սը մէքթէպլէրի հօգ տըր : Բարեգործականըն աճէնթլէրի Պուէնօս Այրէստէ վէ պաշգա եէր- լէրտէ էհալիտէն Բարեգործական իչին փա- րա թօփլարլար իսէ տէ Բարեգործական անլէ- լէ մէքթէպ իչին մուսվէնէթ էթմէկ : Պուէնօս Այրէստէ «Արճէնթին» իսմինտէ պիր էրմէնիճէ կազէթա նէշը օլունմաղտա տըր :

(Մր. Մ. Ն. Ֆախըն պիր լափօրթունտան

ինմալ էտիլմի տիր)

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԷՐԼԷՐ

Ամէրիգա. — Հիւքիլմէթ տախիսի պաշլըճա Ֆրանսա պաշ վէքիլի Լափալը գապուլ էթմէք վէ լիս իլէ իսթիւարէ էթմէլէ մէշղուլ իտի : Լափալ վէ լիս ուղուն ուղատիլէ գօնուլըպ՝ պիր պէյաննամէ նէշը էյլէտիլէր : Ֆրանսա պաշ վէքիլի իլէ լիս աթիտէքի խուսուլարտա իթ- թիֆաղ էթմիլլէր տիր : 1. Ամէրիգա էվրօփա- նըն սիյասի մէսէլլէրլինտէն կէրի տուրաճաղ, մուհարէպէ թէհլիքսի իսթիանա օլարաղ : Պու կիպի մէսէլլէրի Ֆրանսա հալլ էտէճէք ին գուլ վէթլու տէօլլէթ հալինտէ : 2. Պու իքի մէմ- լէքթիլին փարտսը ալթուն միյար իւզէրինտէ գալաճաղ : Լափալ պիլտիլմիլ տիր քի Ամէրիգա տան զիյատէ ալթուն չէքիլմէմէսի իչին տարմ- լար ալմը տըր : 3. Եունկ փլանը իւզրէ Ալա- մանիայա հարտըմ էտիլէճէք, իլք աաըմ էվրօ- փատան ալլըմաղ իւզրէ : 4. Թէքը ի սիլահ մէ-

սէյէսինտէ Ծրանսանըն նօգթա ի նաղարը թէպ-
տիլ օրմամըլ տըր: 5. Մ. Լալալ երինէ թէէմի-
նաթ չարթընը օրթայա աթուր իսէ տէ Ամէրի-
զանըն պէօյէ պիր ահանամէյէ իշթիրաք էտէ-
մէյէճէյինի աէ գապուլ էյլէտի: Լալալ վէ քէ-
րիմէսի Նիւ Եօրք շէհրի թարաֆընտան տախի
րէսմէն գապուլ օլունուպ պիր կէջիտ եսիւլը-
տը:— Երգապտա մէշուր գաշագճը վէ շէթէ
պաշը էլ Գափօնինին մուհաքէմէսի խիթամ
պուլտու վէ 11 սէնէ հապս իլէ 50.000 տօլար
ճէղայա հիւքմ օլունուտ: Պու սալա պիր գաշ
սէնէ տիր տէվամ էտիպ՝ հիւքիմէթէ փէք փա-
հալըյա մալ օլտու: Գափօն մաշքէմէյէ կիրտի-
յինտէ եանընտա խուսուսի մուհաֆըլը կիրէր
խտի, օնուէ եանընտա սիլահ պուլուպ՝ մահ-
քէմէյի թահգիր գանուէն իլէ հապս էտիլտի:
— Ամէրիզանըն մուհիմ շէհրէրինտէ իշթիլէր
զայա օլունուտը կիպի օնլար իշիւն կէնիշ մըզ
տարտա խանէ թօփլանըյօր:— Ամէրիզանըն Բու
սիա իլէ ալըշ վէրիշի կէշէն 9 այտա 45 միլիօն
տօլար օլմուշ: Հալ պու քի կէշէն սէնէ այնի
միւստէթտէ եիւզ միլիօն իմիշ: Ամէրիզա հիւ-
քիմէթի չիմտիտէն Գանատա վէ ինկիլթէրա-
նըն նէ՝ կիպի կէօմրիւք դօյաճաղընը տիւշիւն-
մէքտէ տիր:— Բէիսին թային էյլէտիլի դօմօ-
սիօն քէսաթլըլըն տէֆի իշիւն աթիտէքի փրօղ-
րամը թագտիմ էյլէմիշ տիր: 1. Էհալինին թա-
պիլի հալտէ փարա սարֆ էթմէսի: 2. Պօրճու-
լարա զիյատէ միւսաատէ: 3. Պանգալար զիյա-
տէ գօլալըզ վէրմէսի: 4. Իշին տահա կէնիշ
տաիրէյէ թագսիմի, եանի իշլէյէնլէր հաֆթա-
տա 3-4 հիւն իշլէյիպ՝ օլ պիրլէրէ մէյտան վէր-
մէլէրի: 5. Սիվիլ մէմուրիյէթլէրէ զիյատէ ա-
տէմ ալընմասը: 6. Նաֆիէ իշլէրինի արթըր-
մազ: 7. Պէյազ եազալը իշճիլէրէ խուսուսի
տիզգաթ: 8. Էհալի արասընտա թահգիդաթ
9. Ամէլէնին պաղըսընը չիֆթիլէլէրէ Եօլլա-
մազ:— Նիւ Եօրքտա սապըզ Վալի Սմիթ դօ-
մանտասը ալթընտա 15,000 քիշի հէր էվ վէ
տիւքեանը կէզիպ՝ խանէ ճէմ էտէճէլէր, քի
12 միլիօն տօլար Նիւ Եօրքըն հիսսէսի տիր:

Ինկիլթէրրատա, փարլամէնթ ինթիխապը
եիւզ սէնէտէն պէրրու օլմամըլ պիր նէթիճէ
վէրտի: Ինթիխապ օլունան 551 ազատան 470ի
մուհաֆաղաքար, 66սը միլլի լիպըրէլլէր վէ
13իւ միլլի ամէլէ Փըրզասը տըր քի Մագտօ-
նալու գապիւնէսի լէհինտէ 500տէն զիյատէ րէյ
օլաճազ տըր: Փարլամէնթ ազալարընըն պիւ-
թիւն սայըսը 615 տիր, սալթ մուհաֆաղաքար-
լար գուվլէթի էքսէրիյէթտէ տիրլէր: Փարլա-

մէնթտէ մուխալիֆ օլանլար անճազ 58 քիմսէ
տիրլէր քի 52սի միլլի ամէլէ Փըրզասընտան,
Հիւ ազատական, եանի Լօյտ ճօրճ Փըրզասը
տիրլար: Իհթիմալէն Լօյտ ճօրճ պու 58 քիշիյէ
լիտըր օլաճազ տըր: Պու վագաա ինկիլիզ է-
հալիսինին ասըլ մահիյէթինի կէօսթէրիր, չօղ-
լար զանն էտիյօր իտիլէր քի ինկիլթէրա Սօ-
սիյալիվմէ եախօտ Գօմիւնիվմէ տօղրու կիտէ-
ճէք, հալ պու քի թամ աքսինէ սաղա վլ մու-
հաֆաղաքարլըզա տօղրու տէօնտիւ: Պուհրան
զէմանընտա հիւքիմէթի թուլթմայը տախի պի-
լիյօրլար տէմէք տիր: Պու ինթիխապըն նէթի-
ճէսի վալէթ մուհիմ տիր: Իլք եէրտէ հիւքիւ-
մէթ իսթէտիյի իճրաաթը եափապիլէճէք, փալ-
լամէնթ քէնտի իլէ տիր: Ինկիլիզ լիւրասընըն
զըյմէթի սապիթ էտիլմէլի տիր: Պիւտմէյի միւ
վաղէնէ էթմէք վէ ինկիլիզ թիճարէթինի մու-
հաֆաղա էթմէք իշիւն եիւքսէք կէօմրիւք դօ-
նուլաճազ: Արթըզ ազատականլարըն աշըզ գա-
վու մէսլէքի եէօրիմէյէճէք տիր: Եիւզ սէնէ
տիր ինկիլթէրրատա կէօմրիւք դօնուլմազ իս-
թէնիլտի: Զէմալըրէյն, Զըրշիլ կիպի նիշէլէր
էօմրլէրինի սարֆ էյլէտիլէր օլմատը իտի: Հին-
տիսթան մէսլէսինտէքի կէվլէքլիք վէ միւլա-
յիմլիք եէրինէ շէտիտ իտարէ կէշէճէք, վէ
ճիւմլէ Պրիթանիա տօմինիօնլարը արասընտա
կէօմրիւք վէ թիճարէթ պիրլիլի օլաճազ տիր:
Եէօյլէ քի ճիւմլէ ինկիլիզ մէվլէքէթլէր արա-
լարընտա դօլայ կէօմրիւք գապուլ էտիպ՝ պաշ-
զալարա գարշը կէօմրիւք դօյաճաղլար տըր: Ա-
լամանիա, Ծրանսա, Ամէրիզա կիպի մէմլէքէթ
լէր չիմտիտէն թէլաշա տիւշալիւշ, չիւնքի
փէք չօղ էմթաա վէ լիւքս իշլէրի ինկիլթէրա-
տա սաթլըր իտի: Ալամանլարըն ուճուզ էմ-
թաասը իլէ ինկիլթէրա չարշըլարը տօլու ի-
տի, չիւնքի հէր շէյ կէօմրիւքսիւզ իտի: Պաշ վէ
քիլ Մագտօնալու Սիհամ տէնիլէն մատէն քէօ-
միւրիւ ամէլէսի թարաֆընտան պիր չօղ ըսլըդ-
լանըպ՝ նութղարը իլիւլ օլունտըգտան սօն-
րա՝ երինէ սէշիլտի: 29,000 րէյ լէհինտէ վէ
23,000 ալէյհինէ իտի: Օղլու տախի ինթիխապ
օլունտու: Ամէլէ Փըրզասը րէիսի Հէնտըրսըն
սէշիլմէտիքտէն մատա Փըրզա փարլամէնթտէ
200տէն զիյատէ րէյ զայալ էյլէտիլէր: Լօնտրա
պօրտասընտա ինթիխապ իւղէրինէ օ գատար
գուճար օյնանըլմըլ տըր քի եիւզ պիւնլէրճէ լի-
րալար զայալ էտիլիպ՝ գազանըլմըլ տըր: Լօրտ
Բօտըրմէր 388 պիւն տտօլար գազանմըլ տըր:
Լօնտրա պօրտա Փիլէթլէրի եիւքսէլմիշ, լաքին
Ամէրիզատա տիւշիւշ տիր: Մագտօնալու պա-

տէհու գրաւ իլէ կէօրիւնդիւ տիւր: Գապինէտէ թէպտիւթ օլաճապ, Մնտունէ եէրինէ ինթհիմալ Չրըշիւ հախօտ Ձէմպըրլէյն մալիյէ նազըրը օլաճապ: Կէօմրիւք իշինի տէրհալ պաշլամայաճապը: Լաքին ճիւմլէ տօմինիօնյար իլէ պիւր թիճարէթ իթթիհատը օլաճապ կէօրիւնիւյօր: Շիմտիտէն Ամէրիգա Փոպրիգաթօրլարը Ինկիլթէրլարտա Փոպրիգա աշմապ տիւնիւնիւյօրլար:

Ֆրանսա պաշ վէքիլի Լափալ Հուվըր իլէ օլան իսթիշարէսինի վիւքէլա մէճլիսինէ պէյան էյլէտիքտէն սօնրա Ալաման սէֆրիինի գապուլ էյլէմիւ տիւր: Լափալ Ալաման պօրճը մէսէլէսինի թէքրար թէֆթիւն էթմէք, իգթիտարընը անյալըպ՝ պիւր գըսմընը թէրք էթմէք, ալէլիտուտուս ալընան թազմինաթըն պիւր գըսմընը աշինէն օլմասընը իլթիգամ էթմէք թարաֆտարը տըրքի Ալամանիատա իշսիլիք արթմասըն: Դեկտօմբերտէ իսէ ումուս տէօվլէթլէր իլէ պու պօրճ մէսէլէսի գօնուշուլաճապ տըր:

Ալամանիանըն իխրաճաթը կիւն կիւնէ արթմապտա տըր: Սեպտեմբեր թիճարէթի 92 միլիօն տօլար օլմուշ տըր քի, պու Ալաման թարիսինտէ էն չօղու տըր: Պու սէնէ 9 ալ դարֆընտա իխրաճաթ իտիւալաթտան 457 միլիօն տօլար զիյատէ օլմուշ տըր: Պէօյլէ կիտէր իսէ սէնէ սօնուստա 600 միլիօն օլաճապ տըր: Հուվըր վէ Լափալ միւլազաթընտա Ալամանիանըն: Թազմինաթա իգթիտարը մէսէլէսի վէ հարտըմ էթմէք մէսէլէսի մէվղու ը պահս օլմասըն էյի թէէսիւր հասըն էթմիւ տիւր: Պօրանըն Լէհիսթան Գօրիտօրընը Ֆրանսըզ մուխապիլլէր հուլուրընտա պիւր մէվղու ը պահս հափմասըն տէ խայլը իւմիտ ուլանտըրմըն տըր: Պիւ աքս Ֆրանստտա, Բուճանիտտա վէ Լէհիսթանտա փէք ֆէնա թէէսիւր հասըն էթմիւ տիւր: Մ. Ամէրիգատաքի Բուճանիալըլար ըլսմէն փրօթէսթօ էյլէտիլէր: Իթալիա խարիճիյէ նազըրը Կրանտի Պէրլինէ կիտիպ՝ Ալաման սիյասիյունը իլէ միւլազաթ էյլէտի: Թէրք ի թէսլիհաթ իտուտուսընտա իքի տէօվլէթլէրին նօզթա ի նազարը պիւր իմիւ:

Պալգան գօնփէրանը իճթիմա էյլէյիպ՝ պիւր իթթիֆապ հասըն էթմէք իսթէտիլէր իտի: Ազալլիյէթ մէսէլէսինտէ Սըրպ իլէ Արնափուտ մուրախիաալար միւճատէլէ էտիպ՝ Սըրպ Արնափուտընը իթալիանըն վասսալը տը: յէյու իթհամ էյլէտի վէ ազալլիյէթլէր մէսլէսի պիւր գօմօսիմս հէվալէ օլուստու: Եինէ տէ աթիտէքի գարարլարը վէրտիլէր: Սթան-

պօլտա Պալգանլարա ախտ պիւր թիճարէթ օտաապի թէէքիլ օլաճապ տըր: Սէլանիքտէ պիւր թիւթիւն մէքրէյի իտարէսի թէէքիլ օլաճապ տըր, շէօյլէ քի Ֆրիյէթլէրի տիւնիւրմէսինիլէր վէ պիւր պիւրինէ զիյան վէրմէսինիլէր: Պալգան միլլէթլէրսին պիւր գատըն պաշլա միլլէթտէն օլան իլէ էվլէնիլ իսէ գատըն էինէ էվլէլէքի թէպալիյէթիինի սազլալաճապ տըր: Գօնֆէրանս հիյէթի պատէհու էնգարէյէ կիթմիւ տիւր: Եոնանիսթանս հիճրէթ էտէն Բուճարըն օրատա նէ հափտըրլարըն ճիւմհիւրիյէթ զաղէթասը հազըյօր: Աթինս էհալիս իւղէրինէ 300 պին զամմէտիպ՝ 300 թանէ էէնի մահալլէլէր թէէքիլ էթմիւ տիւրլէր: Պու մահալլէլէր էէնի Իգմիւր, Մանիսա, Ալաշհիւր, Գատը Գէօյ կիպի իսթլէր Գօյմուշ տըրլար: Պիւթիւն Եոնանիսթանտա 2,200 գատար էէնի քէօյ վէ գասապալար թէէքիլ էտիլմիւ տիւր: 30 գատար խալը Փապրիգալարը աշաղլարը կիպի՝ պալըգընըպ, պօյաճըլըպ վէ սախի սանաաթլար տախի պէրապլը կէթիւրմիւ տիւրլէր: Մաքէտօնիա թարաֆլարը էօյլէ իմար օլույօր քի պիւր գաշ սէնէտէն գախիլէ իտիալը տէյիլ՝ իխրաճաթ հափաճազար տըր: Եոնան մուհաճիլլէրի պէրապլէրլէրինէ 50 միլիօն թիւրք լիւրաը Եոնանիսթանս կէթիւրմիւ տիւրլէր: Գափալատա Ֆուատ Ա. իսթինտէ պիւր սօզապ հափըլըյօր, Մըսըր գըալընաճըն: Ֆուատ Ա. կէլէճէք պահարտա Գափալալա կիտէլէք Մուհամմէտ Ալինին հէյքէլինին քիւշատը իշին, քի ալէն օլալը տըր վէ Ֆուատըն պէօյիւք տէսէսի տիւր: Մըսըրը թէէքիլ էտէն Մուհամմէտ Ալի իտի:

Սիւրիա. — Իրապ մալիյէ նազըրը Շամս կէլմիւ օլուպ՝ Սիւրիա էրքեանը իլէ իսթիշարէ էտիյօր: Մազսէտ Սիւրիա իլէ Իրազըն պիւրէշմէսի տիւր, քի Ֆէյսալ գրալ իլան օլուպ՝ Շամտա օթուրաճապ վէ Պալտատտա պիւր վէքիլի օլաճապ իմիւ: Բիւսթէմ պէյին սէօզլինէ կէօրէ պու թէրթիպէ Ֆրանսա րազի օլմուշ, Լաքին էվլէլա գօմիսէր ի ալի ալմէթ էտիպ՝ մէճիս ի մէպուսանը սէշտիլէճէք վէ Սիւրիա գանուս ը էսասիլի պիւր հիւքիւմէթ իլէ իտարէ օլուպտան սօնրա Ֆրանսա իլէ ահմանմէ հափապիլէճէք տիւր: Սիւրիա էլան ձէմիլէթ ի Ազալմըն կէօթէրտիյի շարթլարը իքմալ էթմէմիւ տիւր, քի միւսթաղիլ օլուսն: Իրապ 1932-տէ ձէմիլէթ ի Ազալմա գապուլ օլուր իսէ՝ Սիւրիա 1936-տա օլապիլէճէք տիւր:

Զին-ձափօմ մէսէլէսի հայ օլմատըլտան մատա տահա ֆէնտալըյօր: ձափօնիա ձէմի-

յէթ ի Ազգաւորն գորարարնը, Էանի Նոյեմբեր 16տա օրայր պօշալթմազ իշինի տինլմէյօր, վէ կիթտիքէ ասքէր կէթիրմէյէ վէ պաղը Էէր-լէրի իշալէ իթմէյէ տէվամ կտիյօր: Ձինլիէր իտէ թաշրիք օրմնուլ՝ հէր թարափտա չէթէ-լէր վէ հայտուտ պէօլիւքլէրի թէշքիլ օլույօր: Ճափօն թէպաալարը կմին օրմատըգտան մատա նիչէ քէօյլէրի, չէհրլէրի պասըպ Էաղմա վէ զը-թալ կտիյօրլար: Տիկէր թարափտան Ձին պիր միւթթէհիա հիւքիւմէթ տէյլ տիր: Մանչու-րիա գրամնտա ալըր թէշքիւթլար վար տըր: Վէ գարշը դօյաճազ հալու տէյլ տիր: Էն սօն իտպէր Բուսար Ձին հուտուտընա ասքէր սէվզ կտիյօրլար վէ Էիւզլէրճէ ասքէրի վազօնլար հաղըր պէքլէյօր: Բուսար Ձին ասքէրլէրինէ քիւլլիթլի սիւաճ վէ ճէպիանէ Էօլլայօրլար: Օթուզ վազօն գատար մուհիմմաթ կէշտիյի սէօյլէնիյօր: Ճափօն թալէպ էտիյօր քի տօղ-բուտան Ձին իլէ կէօրիւշտիւն: Ճափօնլըլարա դարշը պօյգօթ օլմասըն վէ մուհիւտէլէրտէ էվ-վէլէր կիպի պագի օլտուն:

Թիւրքիա. — Բուս խարիճիյէ նաղըր Լիթ-վինօֆ Թէվֆիք Բիւշտիւ պէյին Մօսգօվայա զի-յարէթլինէ վարշըրը օլմազ իւզրէ Մատամը ի-լէ էնպարէյէ կիթմիւ տիր: — Թիւրք հիւքիւմէ-թի կիլիկիտա իսեան օլտուլունու ըէսմէն թէք զիպ կտիյօր: — Իսմէթ փաշա վէ խարիճիյէ նա-ղըրը Աթինատա ֆէվզ էլ ատէ գապուլ էտիլիպ՝ ալըրշտաուրգտան սօնրա Պուտափէշթայա վէ սնտէն էնպարէյէ ալտէթ էթմիւլէր տիր: Աթի-նատա Բուս մուհաճիրլէթ թարափընտան պիլէ նախօ պիր նիւմայիւ օլմամըլ տըր: — Թիւրք մուհիպպի վէ ալի զէմանտա Հայլարըն տիւշ-մէնի Ամիրալ Պրիսթօլ քի հարպտան սօնրա Ամէ-րիզանըն Սթանպօլ միւմէսիլի իտի՝ Սթանպօլ-տա պիր իտաթաիսանէ Էափմազ իշին Էարմ միլիօն տօլար թօփլամըլ տըր: Թայմզ զաղէ-թասընտա Էաղըրտըղընա կէօրէ պու փարանըն 50 պին տօլարընը Ամէրիգատա զէնկին պիր էր-մէնի վէրմիւ տիր: — Անատօլուտան հիւքէթ էթմիւ Բուսլարըն էմլաքը կէրի վէրիլէճէք ի-միւ: — Շարգի վիւլայէթլէրտէն Քիւրտլէր հիւ-րէթ էթտիրիլիպ՝ Թրաքիայա կէթիրիլիյօրլար: Պուսլարտան 2,000 քիշի Թրապզօնա Էէթիւմիւ-լէր տիր: 350 քիշի տէ Սթանպօլ թարիքի իլէ Թէքֆուր տաղընա Էօլլանըլըյօր: Պուսլար կէ-յա կէօշէպէ տէնիլիյօր, հալ պու քի կէշէն սէ-նէ Քիւրտլէրէ ումուհի զըթալ օլտըգտան սօն-րա դալանլարընը տա պու Էօլտա տաղըրտըյօր քի Քիւրտ մէսէլէսի պաւմասըն:

Գրպըրտա Էէնի պիր իսեան զուհուր էյ-լէտի իտի, Հոկտ. 22տէ: Գրպըրա Բուսլարը չօգտան պէրու ատանըն Եոնանիսթանա իշա-զընը իսթէրլէր վէ արա սըրա նիւմայիւլէր Էա-փարլար իտի: Պու տէֆա Գրպըրա Օրթօսօքս Արքեպիսկոպոսու պաշտա օլարազ դալապալըպ նիւմայիւլէ պաշարլար, Ինկիլիլ վալիսի Սըր Բօնալու Սթօրսըն մէսքէնիլի Էյզըպ՝ Էաղար-լար: Իսեան 6 Բուս մէպուսլարընըն իսթիֆասը իլէ պաշլալըպ՝ Նիկօսիա, Լամասուլ, Լարնալա վէ Ճամակուսթատա տէվամ էթմիւ տիր: Ինկի-լիլ գատըն վէ չօճուգլար Ինկիլիլ զըրհրտընա իսթիւնա էյլէմիւլէր տիր: Տէրհալ Կիւրտէն ի-քիւմըրշըլար վէ պաշա հարպ կէմիլէրի օրա Էիթիւտիյի կիպի Մըրըրտան թէյյարէ իլէ 150 Ինկիլիլ ասքէրլէրի կէթիրիլի վէ հէր չէյրա հաթ օլտու: Ինկիլիլէր Բուս Արքեպիսկոպո-սընը վէ պէշ մէպուսլարը Մալթայա սիւրկիւն էյլէտիլէր: Եոնան զօնսօյսը կէրի չաղըրտը: Էթրաֆ գատապուրտա գարըրըպըպ ասէվամ է-տիպ՝ պիր գաշ գարապօլտանէ Էաղարլար, վէ ասքէրէ հիւճմ էյլէտիլէր: Կանտինիլի էօրնէյի-նէ իսթիսալէն էհալի կիտիպ՝ հիւքիւմէթ ին-հիտարընտա օլան Էէրտէն թուզ չըգարտըլար: Էհալտէն իւշ թանէ էօյլէն վէ թարաֆէյն օ-թուզ գատար Էարալանան օլմուշ տըր: Վէնի-զէլօս Գրպըրա Եոնան զօնսօյսընը կէրի չա-ղըրտըրը կիպի Գրպըրա հարաքէթիլի թապլիպ էթմէտիլիլի սէօյլէմիւ տիր: Եոնանիսթանըն Ինկիլիլէրա իլէ հիւ պիր մէսէլէսի Էօլ տըր տէյօր: Լօնտա հիւքիւմէթի Գրպըրա վալիսի-նէ քեամիլ սէլահիյէթ վէրմիւ տիր քի իսթէտի-յի Էօլտա իսեանը պաստըրսըն:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

1928տէ Մըսըրտա Գահրէթտէ 302 էօքսիւզ գըլ վար իմիւ: 1930 Դեկտ. 31է գատար 54իւ էվլէնմիւ, 21ի աղըրապաը Էանընա կիթմիւ, 4իւ վէֆաթ էյլէմիւ, պիր գաշը պաշա մէք-թէպլէրէ Էօլլանմըլ: Մատրաֆ 711 Ինկ. լիւրա-սը: 1930տա պու որքուհիլէր 6,500 Ինկիլիլ լի-րասը արթըրմըլ տըր: — Իսքէնտէրիյէտէ 1930տա 277 որքուհի վար իմիւ, 30ը էվլէնմիւ, 30ը աղըրապալարընա թէսլիմ օլմուշ տըր: — Հայաստանտա հուտուտ մուհաֆըղը ասքէրլէր իշին օթուզ օթօմօպիլ թէտարիք օլտունույօր: — Հայաստանըն Քիւրտ սիւվարիլէրի պու սէնէքի մանօվրատա միւքեաֆաթ գաղանմըլ տըր: — Հայաստանտա խալը Էափմազ իշինէ զիյատէ

էհէմմիթ վերելիցոր, շէօյէ քի սէնէվի 800
պին րուպլի զըմէթինտէ 12,000 միւր. մէթրօ
խալը չըզարըւանազ տըր: Հայաստան զաղէ-
թալարը շէվա էտիյօրլար քի տինէ գարըր Հա-
յաստանտա լազըմ օլան տէրէճէ Հալըլըմօյօր
վէ տին գոպվէթինի սազլալալիլիյօր: Կէրէք
էջմիածին, Կէրէք Ազատ Եկեղեցի Հէր Իքիսի
տէ րուհպանլար, մօլլալար տինի պազի զըլմադ
իչին Հալըլըյօրլար:— Ամերիկահայ Երեսփո-
խանական Ժողով Առաջնորդ Դուրեան սրբա-
ղան րիստէթի ալթընտա Նիւ Եօրքտա իճթիմօ
էթմիլ տիր: Դիւան աթիւէքի զաթլարտան թէշ
քիլ օլունմուշ տրր: Պրնք. Վ. Գիւրքճեան՝ Ա.
Ատենապետ, Ա. Սեւեան՝ Բ. Ատենապետ, Ն.
Աժտէհարեան վէ Ս. Նալպանտեան՝ Ատենադը-
պիրէր տիր:— Երեւանտա մէքթէպլէր Սեպտ.
10տա աչըլմըշ տըր. 8տէն 15 հաշընա դատար
ճիւմլէ չօճուգլար գապուլ օլունմուշլար քի իպ-
թիտաի մէքթէպլէրտէ 5.526 վէ իքինճի տէրէ-
ճէտէ 3,560 շայիրտ վար իմիլ: Մէքթէպլէր ի-
չին 700 եէնի նստարանլար վէ 190 մասա հա-
պըլմըշ տըր: Հայաստանտա մէքթէպլէրին սա-
յըսը 1252, պիւթիւն շայիրտլէրին սայըսը
16,318 իմիլ: Մէքթէպլ պինալարընըն սայըսը
1213 օլունմըշ տըր:— Երեւանտան Թիֆլիզէ թէյ-
յարէ Խօլճուլուղու պաշլամըշ տըր:— Սթան-
պօլտա կէօյա Իսմէթ Փաշայը էօլտիւրմէյէ կէլ
միլ տէյու տէրտէյսթ օլունան Յալոր Արիկեան
թահպիլգաթը աշվամ էտիյօր: Թուրքուլըր ի-
քէն քէնտի քէնտինի էօլտիւրէն Հրանդ Ճանիկ-
եան իլէ ալադասը պիլէ օլմատըղը աշլաշըլը-
յօր:— Իլմիլ էօնիւնտէ պիր էճնէպի վափօրըն-
տան պաշղա պիր Հայ թուրքմուշլար, քի կէօյա
Ֆէնա նիյէթ իլէ տըշարը չըգաճադ իմիլ: Իս-
մէթ փաշա Աթինայա կիթտիլինտէ էմնիյէթ ի-
չին 150 քիլի հապս էտիլմիլ, Թիւրք, Չէրքէշ
վէ 50 թանէսի Հայ իմիլլէր: Պունտան մատա
Ուրլա վէ Պօնտօս միւլթիւնլարը իտարէ ազա-
լարը տախի հապս էտիլմիլ տիր:— Թարսուս
Գօլէճինին սապըլը րէյիսի միւլթէվէֆֆա Տօգ.
Բրիսթինին զէվճէսի Միսիս Բրիսթի Հոկտ. 21-
տէ փասատինտա վէֆաթ էյլէմիլ տիր: Ճէ-
նաղէ ալաշընտա մէկքիւր գօլէճին մէզուլարըն
տան վէ փասատինտա իլամէթ էտէն սաիր
էրմէնիլէրտէն նիլէլէր հազըր պուլունուպ.
Հիսս ի իճթիրամլարընը պէյան էթմիլլէր տիր:
Փիլվազը տա Միսիս Բրիսթի կէրէք Մարաշտա
կէրէք Թարսուստա քէնտի զէվճի իլէ պէրապէր
էհալմիլ արասընտա Ֆէտաքեարանէ իլլէյէն
ճիտտի պիր խաթուն իտի:— Հալէպին Հայ Ա-

ւտարանական ճէմաթընըն միւլթէրէմ ալա-
լարընտան Տօգ. Գրիգոր Սարգիսեան զէվճ. Ժ.
իլէ պէրապէր Նիւ Եօրքը զիյարէթ էթմիլ օ-
լուպ, հազընտա կիւվէյիսի օլան Վեր. Բ. Լե-
ւոնեան ալիլէսինի կէօրմէք իւզրէ Լօս Անկէլը-
սա ալիմէթ էտէճէլէր տիր:—

Ղ. Տէր Ղազարեան (Հալէպ, B. P. 165),
1932 իչին տիվարա ասաճազ պիր օրացոյց հա-
զըրլամըջ օլուպ, անտէ Կիրակի մէքթէպլ տէրս
մատտէլէրի վէ քիլտէ տօնլարը իշարէթ էտիլ-
միլ տիր: Փիլլէթի Սիւրիա իչին 3 Փրանդ, սա-
յիւր Լէրլէր իչին 4 Փրանդ, վէ Ամէրիկա իչին
25 սէնթ տիր:

ԹԱՍԻ ՀԱԹ

Լօս Անկէլըստան Բահնիմայա կէօնտէրի-
լէն իանէլէր արասընտա՝ «Պիր տօսթ» \$13 վէ
Տիկ. Լուսիա Նօրաիկեան տախի 1 տօլար վէր-
միլլէր տիր:— Քէլա ազտէմճէ նէշը օլունան
Ֆիւրիսթտէ «Վահրամ Նազարեան» տէյու հա-
զըլմըշ օլան իսմ «Վահրամ Ուզունեան» օլաճազ
տրր:

ՐԱՀՆԻԻՄԱՆՆ ԻԽԹԱՐԸ

Պիր Իքի տօսթլարըն Հիմմէթիլլէ Բահնի-
մանըն պու նուսիլէսինի նէշրէ մուլթէտիր օլ-
մուշ ըղ: Տարօսը պազի նօմէրօլարա:

ՄԻԻՆՏԵՐԻՃԱԹ

ՊէնՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

Քիթպալը Մուգատտէստէ Իլիամլար
ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ
Տիկեր Պիր Գըրմըզը Աստուածաշունչ
Մ. Գ.

Կեցնէլէրիլ վէ Դանիէլ
Վեր. Հ. ԿէօվԳԱԼԱՅՃԱՆ

Էտիսընը Իմանը
Պէտպին Իլիպարաթ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

Գըզարըն Ազատլըզը

ՏՕԳԹ. ԱԱ. ՆԱԳԱՇԵԱՆ

Ատուր Նիգիլիեան վէ Նիգիլիեան Թանգա-
րան Վեր. Մ. Կ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ՄԻԻԹԵՆՆՎՎԻ

Ենի Աշըլան Քէօփրիւ

Խաթուն Մալա Աքքաբեան

Արմէնքիմատա Էրմէնիլեր

ՄՈՒԽԱՊԻՐ